

Randapparaten, radiozendapparaten en overige apparaten

Citation for published version (APA):

Clarkson, E. F., & Smits, J. M. (2005). Randapparaten, radiozendapparaten en overige apparaten. In A. H. J. Schmidt, P. Knol, G-J. Zwenne, & H. Franken (Eds.), *Telecommunicatierecht : de tekst van de telecommunicatiewet en de wet bescherming persoonsgegevens, voorzien van commentaar met toevoeging van aanverwante nationale en europese regelgeving* (pp. 235-272). (Tekst en commentaar). Kluwer.

Document license:

Unspecified

Document status and date:

Published: 01/01/2005

Document Version:

Accepted manuscript including changes made at the peer-review stage

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

HOOFDSTUK 10

Randapparaten, radiozendapparaten en overige apparaten

[Inleidende opmerkingen]

1. Algemeen. In dit hoofdstuk zijn regels bijeengebracht die betrekking hebben op randapparaten, radiozendapparaten en overige apparaten. De begrippen apparaten, randapparaten en radiozendapparaten zijn thans gedefinieerd in art. 1.1, onder gg, hh en ii (zie art. 1.1, aant. **29, 30 en 31**). De wetgever heeft ervoor gekozen om in dit hoofdstuk één systeem te introduceren, dat – voorzover mogelijk – gelijkelijk geldt voor alle apparaten. Het hoofdstuk kent een gelaagde structuur. Eerst worden bepalingen gegeven die op alle apparaten betrekking hebben (Titel 10.1), waarbij in het bijzonder moet worden gedacht aan de essentiële eisen waaraan apparaten moeten voldoen, de regels betreffende de certificatie van apparaten en de verbodsbepalingen betreffende het in de handel brengen en verhandelen van apparaten (art. 10.1-10.7). Vervolgens zijn er bijzondere bepalingen opgenomen (Titel 10.2), specifiek betrekking hebbend op elektromagnetische compatibiliteit (§ 10.2.1, art. 10.8-10.9), randapparaten (§ 10.2.2, art. 10.10-10.13; art. 10.14 is per 1 januari 2002 vervallen, zie Stb. 2001, 658) en radiozendapparaten (§ 10.2.3, art. 10.15-10.19) (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 48-49, Parl. Gesch., p. 399).

2. Implementatie Europese richtlijnen. Dit hoofdstuk dient er met name toe de relevante Europese richtlijnen te kunnen implementeren. **a) RTE-richtlijn.** Het betreft vooreerst de RTE-richtlijn (bijlage A7), die strekt tot harmonisatie van de voorschriften van de lidstaten met betrekking tot randapparaten en radioapparaten (radiozend- en ontvangapparaten), met het oog op het tot stand brengen van een gemeenschappelijke markt voor deze apparatuur. Deze zogenaamde ‘derde fase-richtlijn’ op het terrein van de telecommunicatieapparatuur, verkeerde ten tijde van de totstandkoming van de Tw 1998 nog in de ontwerpfasen. In hoofdstuk 10 is (destijds) in zekere zin op de richtlijn geanticipeerd (NV II, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 5, p. **22**, Parl. Gesch., p. 416). **b) EMC-richtlijn en Laagspanningsrichtlijn.** Voorts gaat het om de implementatie van de EMC-richtlijn (89/336/EEG), alsmede de Laagspanningsrichtlijn (73/23/EEG). De doelstellingen met betrekking tot de veiligheidsvoorschriften van de Laagspanningsrichtlijn zijn overigens opgenomen in de RTE-richtlijn als zogenoemde ‘essentiële vereisten’, evenwel zonder toepassing van de spanningsgrens. **c) Richtlijn normen televisiesignalen.** Tenslotte is bij wijziging van de Telecommunicatiewet – bij Wet van 8 november 2001, Stb. 2001, 658 – een deel van de Richtlijn normen televisiesignalen (95/47/EG), dat ten tijde van de totstandkoming van de Tw 1998 nog niet in Nederlandse regelgeving was omgezet, geïmplementeerd. Deze richtlijn is inmiddels in verband met het nieuw Europees geharmoniseerd regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten vervallen, maar de daarin opgenomen regels zijn grotendeels ongewijzigd teruggekeerd, voorzover van belang voor dit hoofdstuk, in de Universeledienstrichtlijn (bijlage A4).

3. Lagere regelgeving. Ten aanzien van de implementatie van de richtlijnen heeft de wetgever gekozen voor een regeling op formeel wetsniveau en een nadere (tech-

Telecommunicatiewet, art. ...

nische) uitwerking bij of krachtens AMvB (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 400-402; MvT Kamerstukken II 2000/01, 27 576, nr. 3, p. 3). Het BRR (bijlage C12) en de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90) strekken tot implementatie van de RTE-richtlijn (bijlage A7). Het Besluit EMC 2001 (bijlage C6) en de Regeling elektromagnetische compatibiliteit (Stcrt. 2001, 228) strekken tot implementatie van de EMC-richtlijn (89/336/EEG). Bij de Regeling normen televisiesignalen (Stcrt. 2002, 118) werd de implementatie van de gehele Richtlijn normen televisiesignalen (95/47/EG) voltooid. Deze regeling is thans, in verband met het vervallen van Richtlijn normen en televisiesignalen vervangen door de Regeling breedbeeldtelevisiediensten en normen digitale consumentenapparaten (Stcrt. 2004, 92), strekkende tot implementatie van de overeenkomstige bepalingen van de Universeledienstrichtlijn (bijlage A4) en de Toegangsrichtlijn (bijlage A2).

4. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). a) Wijzigingen in hoofdstuk 10. Het wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten op het terrein van de energie, post en telecommunicatie (Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nrs. 1-2) – hierna te noemen wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie – zal hoofdstuk 10 vrij ingrijpend wijzigen. Zo wordt voorgesteld om de art. 10.1b, 10.2, 10.5, 10.6 en 10.18, alsmede de paragrafen 10.1.2, 10.2.1 en 10.2.2 (tezamen omvattende de artikelen 10.7 t/m 10.14) te laten vervallen, de art. 10.1 en 10.4 geheel te vervangen door nieuwe teksten en de art. 10.1a en 10.3 te wijzigen. De artikelen die zullen vervallen betreffen voornamelijk bepalingen waarin delegatiegrondslagen zijn opgenomen; deze kunnen vervangen worden door de nieuwe in art. 10.1 opgenomen generieke delegatiegrondslag voor de implementatie van EG-besluiten en de in het nieuwe art. 10.4 samengevoegde nationale delegatiegrondslagen (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 26). **b) Implementatie EG-besluiten bij lagere regelgeving.** In de aanhef van het wetsvoorstel is te lezen dat de respectieve wetten op de genoemde terreinen wijziging behoeven, omdat het noodzakelijk wordt geacht dat EG-besluiten op de betreffende terreinen in een kortere tijdsperiode geïmplementeerd kunnen worden, alsmede dat het noodzakelijk wordt geacht dat de betrokkenheid van de Staten-Generaal verschoven wordt naar de totstandkomingsfase van die EG-besluiten. Het wetsvoorstel strekt tot verruiming van de bestaande delegatiegrondslagen op bovengenoemde terreinen; met dit voorstel wordt beoogd om een kader te scheppen waarmee vastgestelde richtlijnen en verordeningen met behoud van het primaat van de politiek tijdig kunnen worden geïmplementeerd (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 1). Om te zorgen dat Europese richtlijnen en verordeningen tijdig kunnen worden geïmplementeerd, is in dit wetsvoorstel geregeld dat de implementatie kan geschieden bij lagere regelgeving. De hoofdregel hierbij is dat richtlijnen voortaan bij of krachtens AMvB kunnen worden geïmplementeerd, zogenoemde (aan de Europese Commissie) gedelegeerde richtlijnen en (gedelegeerde) verordeningen bij ministeriële richtlijnen (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 11-12). Het wetsvoorstel is in eerste instantie, zo blijkt uit het Verslag, in het algemeen zeer kritisch ontvangen door de Tweede Kamer (Verslag, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 5).

5. Oud recht. In de Wtv was de regeling van de onderhavige materie voornamelijk te vinden in de hoofdstukken I (Algemene bepalingen), III (Telecommunicatie-inrichtingen), IV (Randapparatuur en apparatuur voor satellietgrondstations), IVA

(Apparatuur die op een openbaar telecommunicatienet kan worden aangesloten maar niet voor dat doel is bestemd) en V (Elektromagnetische compatibiliteit). *Uitvoeringsregelingen*. Het Besluit randapparatuur en apparatuur voor satellietgrondstations (Stb. 1997, 541) en de Uitvoeringsregeling randapparatuur en apparatuur voor satellietgrondstations (Stcrt. 1997, 217) strekten tot implementatie van Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG). Voor radioapparaten, voorzover deze niet tevens als randapparatuur konden worden aangemerkt (en buiten de werkingssfeer van Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG) vielen), golden nationale voorschriften op grond van het Besluit radio-elektrische inrichtingen (Stb. 1997, 694) en de Regeling toelating radio-elektrische inrichtingen (Stcrt. 1997, 245). Het Besluit EMC (Stb. 1995, 387) en de Uitvoeringsregeling elektromagnetische compatibiliteit (Stcrt. 1995, 163), strekkende tot implementatie van de EMC-richtlijn (89/336/EEG), zijn in 2001 vervangen door het Besluit EMC 2001 (bijlage C6) en de Regeling elektromagnetische compatibiliteit (Stcrt. 2001, 228).

Titel 10.1 Algemene bepalingen voor apparaten

§10.1.1 Vereisten en certificatie

[Inleidende opmerkingen]

Algemeen. a) RTE-richtlijn (nieuwe aanpak). De bepalingen betreffende (essentiële) vereisten en certificatie strekken voornamelijk tot implementatie van de RTE-richtlijn (bijlage A7). Deze richtlijn behoort tot de categorie van richtlijnen die gebaseerd is op de zogenaamde ‘nieuwe aanpak’. Kort gezegd houdt dit in, dat de richtlijn geldt voor een productgroep, algemeen is geformuleerd alsmede dat daarin geen gedetailleerde technische specificaties zijn uitgewerkt. **b) Essentiële eisen.** Op grond van art. 3 RTE-richtlijn worden voor randapparaten en radioapparaten ‘essentiële eisen’ gesteld op het gebied van veiligheid (en gezondheid), elektromagnetische compatibiliteit en, voorzover het radioapparaten betreft, efficiënt gebruik van frequentieruimte. De Europese Commissie heeft voorts de bevoegdheid om op – in de richtlijn limitatief aangegeven – bepaalde gebieden specifieke essentiële eisen te formuleren. **c) Conformiteitbeoordeling.** Uitgangspunt van de richtlijn is dat degene die randapparaten of radioapparaten in de handel brengt verantwoordelijk is voor het onderzoek naar de overeenstemming van de apparaten met de betreffende essentiële eisen. Hierbij bestaat in het algemeen een keuze uit verschillende procedures; bij deze procedures kunnen certificatie-instanties een rol spelen. Een cruciaal verschil met het regime dat onder Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG) gold is dat onder het RTE-richtlijnregime géén (technische) normen meer dwingendrechtelijk worden voorgeschreven. **d) Certificatie.** Indien blijkens de toegepaste procedure van conformiteitbeoordeling de apparaten voldoen aan de essentiële eisen, stelt ten bewijze daarvan degene die de apparaten in de handel brengt een verklaring van conformiteit op en brengt op elk apparaat de voorgeschreven markering(en) aan; dit betreft in het bijzonder de CE-markering. **e) Waarborging en vrij verkeer.** De lidstaten moeten verzekeren dat apparaten alleen op de markt worden gebracht als deze in overeenstemming zijn met de essentiële eisen. Het op de markt brengen van de

Telecommunicatiewet, art. ...

apparaten mag niet aan verdere nationale voorschriften worden onderworpen. De lidstaten mogen het op de markt brengen en in gebruik nemen van apparaten die van de CE-markering zijn voorzien niet verbieden, beperken of verhinderen. Dergelijke maatregelen mogen (en moeten) wel worden genomen indien wordt vastgesteld dat de apparaten niet aan de essentiële eisen voldoet. **f) Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474).** *Nieuwe titelaanduiding.* Krachtens art. IV, onder F, van dit wetsvoorstel zal de titelaanduiding 10.1 komen te luiden: 'Titel 10.1 Implementatie van conformiteitsrichtlijnen en -verordeningen, gedelegeerde verordeningen, gedelegeerde richtlijnen en gedelegeerde beschikkingen'. De begrippen conformiteitsrichtlijn of -verordening en gedelegeerde richtlijn, verordening of beschikking worden gedefinieerd in de nieuwe onderdelen bbb en ccc van art. 1.1 (zie art. 1.1, aant. **1.1**). Het begrip 'implementatie' is hier gehanteerd conform Aanwijzing 328 van de Aanwijzingen voor de regelgeving, waarin onder implementatie wordt verstaan: 'de uitvoering van een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Commissie van de Europese Gemeenschappen in het nationale recht door middel van het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften' (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 21).

[Voorschriften apparaten]

Artikel 10.1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld inzake de voorschriften waaraan apparaten moeten voldoen. Deze voorschriften worden onderscheiden in voorschriften betreffende:

- a. de elektromagnetische compatibiliteit;
- b. de veiligheid;
- c. de interactie met openbare telecommunicatienetwerken;
- d. de interactie via openbare telecommunicatienetwerken;
- e. de aan te brengen bijzondere voorzieningen, en
- f. een efficiënt gebruik van het frequentiespectrum.

1. Algemeen. Dit artikel bevat een van de centrale bepalingen van dit hoofdstuk, namelijk de bepalingen betreffende de voorschriften waaraan de verschillende categorieën van apparaten moeten voldoen, wanneer zij op de markt worden gebracht. Deze voorschriften omvatten de zogenaamde fundamentele voorschriften, die op communautair niveau in het kader van de nieuwe aanpak worden omschreven als niet-economische voorschriften van algemeen belang. De fundamentele voorschriften waaraan in dit artikel wordt gerefereerd, zijn de voorschriften die zijn vastgesteld in de voor de verschillende categorieën van apparaten geldende Europese richtlijnen. Volstaan is met een algemene aanduiding van die voorschriften. Aangezien de verdere invulling daarvan een technisch karakter draagt is besloten voor de uiteindelijke vaststelling van de voorschriften gebruik te maken van regeling bij of krachtens AMvB (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 400).

2. Uitvoeringsregelingen (aanhef). De verdere invulling van de vrij abstract geformuleerde essentiële eisen, als de voorschriften waaraan apparaten moeten voldoen, is met name te vinden in het BRR (bijlage C12) en de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90). *Het begrip radioapparaten.* Onder 'radioapparaten' ver-

staat het BRR: radiozendapparaten en apparaten die naar hun aard bestemd zijn voor het ontvangen van radiocommunicatiesignalen (art. 1, onder f). Ontvangers vallen niet onder het begrip 'radiozendapparaten', zoals dat gedefinieerd is in art. 1.1, onder ii, **T.w.** Ontvangers zijn echter door middel van de definitie van 'radioapparatuur' in art. 2, onder c, RTE-richtlijn (bijlage A7): 'een product of een relevant onderdeel daarvan dat geschikt is voor telecommunicatie door uitzending en/of ontvangst van radiogolven waarbij gebruik wordt gemaakt van het aan aarde/ruimtecommunicatie toegewezen spectrum', wel onder het toepassingsgebied van de richtlijn gebracht. Daarmee is het noodzakelijk om ontvangers ook onder het toepassingsgebied van het onderhavige besluit te brengen (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 15). *Uitgezonderde apparaten*. Bepaalde (categorieën van) randapparaten en radioapparaten worden buiten de toepassing van het besluit gelaten (art. 3 BRR). Deze uitsluiting is geheel conform het bepaalde in art. 1, vierde en vijfde lid, alsmede Bijlage I, RTE-richtlijn. Tot de apparatuur die niet onder de richtlijn valt behoort onder meer 'radio-ontvangstapparatuur die uitsluitend bestemd is voor de ontvangst van geluids- en televisieprogrammadiensten' (Bijlage I, onder 4, RTE-richtlijn).

3. Elektromagnetische compatibiliteit (onder a). Het begrip elektromagnetische compatibiliteit (EMC) is gedefinieerd in art. 1.1, onder jj (zie art. 1.1, aant. **36**). *RTE-richtlijn en EMC-richtlijn*. In art. 6, eerste lid, onder b, BRR (bijlage C12) is bepaald dat randapparaten en radioapparaten voldoen aan de voorschriften bedoeld in art. 3, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7), 'te weten: de elektromagnetische compatibiliteit van EMC-richtlijn (89/336/EEG), voorzover deze relevant zijn voor randapparaten of radioapparaten'. Het betreffende art. 3, eerste lid, onder b, RTE-richtlijn spreekt over 'de beschermingsvoorschriften met betrekking tot elektromagnetische compatibiliteit van Richtlijn (89/336)'. De bepalingen van de hier bedoelde EMC-richtlijn zijn overigens vanaf 8 april 2000 niet meer van toepassing op apparaten die onder de werkingssfeer van de RTE-richtlijn vallen, echter met uitzondering van bepaalde beschermingseisen en overeenstemmingsbeoordelingsprocedures. Dit volgt uit art. 20, tweede lid, RTE-richtlijn (zie art. 10.8, aant. 2). *Beschermingseisen*. Ingevolge art. 4 EMC-richtlijn (waarnaar in art. 20, tweede lid, RTE-richtlijn wordt verwezen) en art. 3, eerste lid, onder b, RTE-richtlijn moeten apparaten voldoen aan bepaalde beschermingseisen. Apparaten moeten zodanig geconstrueerd zijn dat (i) de opwekking van elektromagnetische storingen beperkt blijft tot een zodanig niveau dat rand- en radioapparaten en andere apparaten overeenkomstig hun bestemming kunnen functioneren, en (ii) de apparaten een passend niveau van intrinsieke ongevoeligheid bezitten voor elektromagnetische storingen zodat zij overeenkomstig hun bestemming kunnen functioneren. Met andere woorden: apparaten moeten niet te veel storen en moeten in zekere mate bestand zijn tegen storingen. In Bijlage III, EMC-richtlijn, waarnaar art. 20, tweede lid, RTE-richtlijn eveneens verwijst, worden – kort gezegd – bij wijze van voorbeeld verschillende apparaten genoemd die van elkaar niet te veel storing mogen ondervinden. De EMC-richtlijn beoogt overigens niet bescherming te verlenen tegen storing door het gewenste signaal van apparaten (zie art. 10.8, aant. 3). De Europese Commissie (dg III) heeft in 1997 een 'Guide to the Application of Directive 89/336/EEC', uitgegeven, omdat de materie van de EMC-richtlijn niet makkelijk is te doorgronden. *Uitvoeringsregelingen*. De implementatieregels zijn te vinden in het Besluit EMC 2001 (bijlage C6) en de Regeling elektromagnetische compatibiliteit (Stcrt. 2001, 228). Zo worden bijvoorbeeld in art. 3 Besluit EMC 2001

Telecommunicatiewet, art. ...

de beschermingseisen genoemd en wordt bepaald dat apparaten aan deze (EMC)beschermingseisen voldoen. Ook het BRR bepaalt, zoals hierboven gezien, dat apparaten voldoen aan de beschermingsvoorschriften zoals neergelegd in de EMC-richtlijn. Een onderlinge afstemming van beide besluiten heeft niet plaatsgevonden.

4. Veiligheid (onder b). In art. 6, eerste lid, onder a, BRR (bijlage C12), is bepaald dat randapparaten en radioapparaten voldoen aan de voorschriften bedoeld in art. 3, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7), te weten: de bescherming van de gezondheid of veiligheid van de gebruiker of van anderen, met inbegrip van de doelstellingen met betrekking tot de veiligheidsvoorschriften van de Laagspanningsrichtlijn (73/23/EEG), echter zonder toepassing van de spanningsgrens. *Veiligheid en gezondheid*. De RTE-richtlijn hanteert de begrippen gezondheid en veiligheid naast elkaar, maar in de praktijk is het vooralsnog niet mogelijk om een onderscheid te maken tussen eisen die aan de apparatuur worden gesteld ter bescherming van de gezondheid enerzijds en ter bescherming van de veiligheid anderzijds. Het stellen van eisen aan apparatuur ter bescherming van de gezondheid is nog onderwerp van discussie op Europees en nationaal niveau. In afwachting van de uitkomst van deze discussie moeten de voorschriften waar het in art. 3, eerste lid, onder a, RTE-richtlijn om gaat onder de noemer veiligheidsvoorschriften worden gebracht (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 16). *RTE-richtlijn en Laagspanningsrichtlijn*. In art. 20, derde lid, RTE-richtlijn is bepaald dat met ingang van 8 april 2000 het bepaalde in de Laagspanningsrichtlijn (73/23/EEG) niet langer van toepassing is op apparaten die onder het toepassingsgebied van de RTE-richtlijn vallen, met uitzondering echter van bepaalde doeleinden in verband met veiligheidsvoorschriften en nader aangeduide **overeenstemmingsbeoordelingsprocedures** (Red. kun je dit omschrijven ipv één woord?).

5. Interactie met openbare telecommunicatienetwerken (onder c). In art. 6, derde lid, BRR (bijlage C12), is bepaald dat indien op grond van art. 3, derde lid, RTE-richtlijn (bijlage A7) voorschriften worden gesteld, ter uitvoering daarvan bij ministeriële regeling regels worden gesteld inzake die voorschriften waaraan randapparaten of radioapparaten dan wel categorieën of soorten daarvan, onverminderd het eerste en tweede lid, voldoen. Dergelijke voorschriften kunnen worden vastgesteld – aldus volgt uit art. 3, derde lid, onder a, RTE-richtlijn – nadat de Europese Commissie overeenkomstig de procedure van art. 15 RTE-richtlijn (de ‘procedure van het regelgevend comité’) een desbetreffend besluit heeft genomen. Publicatie vindt plaats in het PbEG.

6. Interactie via openbare telecommunicatienetwerken (onder d). In art. 6, derde lid, BRR (bijlage C12), is bepaald dat indien op grond van art. 3, derde lid, RTE-richtlijn (bijlage A7) voorschriften worden gesteld, ter uitvoering daarvan bij ministeriële regeling regels worden gesteld inzake die voorschriften waaraan randapparaten of radioapparaten dan wel categorieën of soorten daarvan, onverminderd het eerste en tweede lid, voldoen. Dergelijke voorschriften kunnen worden vastgesteld – aldus volgt uit art. 3, derde lid, onder a, RTE-richtlijn – nadat de Europese Commissie overeenkomstig de procedure van art. 15 RTE-richtlijn (de ‘procedure van het regelgevend comité’) een desbetreffend besluit heeft genomen. Publicatie vindt plaats in het PbEG.

7. Bijzondere voorzieningen (onder e). Bij de hier genoemde voorzieningen moet worden gedacht aan speciale voorzieningen ten behoeve van het gebruik van de apparatuur door gehandicapten, voorzieningen voor nood-, spoed- en veiligheidsverkeer, alsmede speciale eisen in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 113, Parl. Gesch., p. 400). Dit komt overeen met het bepaalde in art. 3, derde lid, onder c, d, e en f, RTE-richtlijn (bijlage A7). In art. 6, derde lid, BRR (bijlage C12) is bepaald dat indien op grond van art. 3, derde lid, RTE-richtlijn voorschriften worden gesteld, ter uitvoering daarvan bij ministeriële regeling regels worden gesteld. In die regels worden voorschriften gesteld, waaraan randapparaten of radioapparaten (dan wel categorieën of soorten daarvan), onverminderd art. 6, eerste en tweede lid, voldoen. Voorschriften betreffende bijzondere voorzieningen kunnen worden vastgesteld – aldus volgt uit art. 3, derde lid, onder c tot en met f, RTE-richtlijn – nadat de Europese Commissie overeenkomstig de procedure van art. 15 RTE-richtlijn een desbetreffend besluit heeft genomen. Over de toepassing van art. 3, derde lid, onder e, RTE-richtlijn heeft de Commissie reeds een aantal besluiten genomen, die geleid hebben tot ministeriële regels (zie bijv. de Wijzigingen Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2002, 154 en Stcrt. 2004, 92)).

8. Efficiënt gebruik van het frequentiespectrum (onder f). In art. 6, tweede lid, BRR (bijlage C12) is bepaald dat, onverminderd het eerste lid (voldoen aan de voorschriften betreffende EMC, veiligheid en gezondheid), radioapparaten voldoen aan art. 3, tweede lid, RTE-richtlijn (bijlage A7). Daarin is bepaald dat radioapparatuur bovendien (namelijk naast gezondheids-, veiligheids- en EMC-beschermingsvoorschriften) zo moet zijn geconstrueerd dat zij het voor aarde/ruimtecommunicatie toegewezen spectrum en de satellietcapaciteit efficiënt gebruikt zonder schadelijke interferentie te veroorzaken. *Frequentieruimte*. In de toelichting bij het BRR wordt hierbij opgemerkt, dat het begrip frequentieruimte in de wet zowel de voor aarde- als voor ruimtecommunicatie te benutten frequentieruimte omvat (NvT BBR, Stb. 2000, 143, p. 17). Ook het vereiste van een efficiënt gebruik van de satellietcapaciteit (in de Engelse tekst wordt gesproken van ‘orbital resources’) heeft betrekking op het gebruik van frequentieruimte. Het begrip orbital resources heeft namelijk betrekking op plaatsing van de satellieten en op de frequenties die deze gebruiken.

9. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens dit wetsvoorstel wordt dit artikel vervangen door het hierna in cursieve letter opgenomen art. 10.1. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm., aant. 4.

[Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474)]

Artikel 10.1 – 1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter implementatie van conformiteitsrichtlijnen en bijlage II van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte regels worden gesteld.

- 2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ter implementatie van een bindende overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap

Telecommunicatiewet, art. ...

en een derde land of een internationale organisatie die betrekking heeft op een onderwerp dat wordt bestreken door een conformiteitsrichtlijn of -verordening.

- 3. Bij ministeriële regeling kunnen voor een goede uitvoering van conformiteitsverordeningen en gedelegeerde conformiteitsverordeningen regels worden gesteld.

- 4. Bij ministeriële regeling kunnen ter implementatie van gedelegeerde conformiteitsrichtlijnen en gedelegeerde conformiteitbeschikkingen regels worden gesteld.

- 5. Bij de regels, bedoeld in het derde lid, kunnen voorschriften uit een conformiteitsverordening of een gedelegeerde conformiteitsverordening worden aangewezen waarop door Onze Minister aangewezen ambtenaren toezicht houden of die Onze Minister kan toepassen door besluiten te nemen.

1. Algemeen. Bij en krachtens hoofdstuk 10 zijn met name de RTE-richtlijn (bijlage A7) en de EMC-richtlijn (89/336/EEG) geïmplementeerd. Beide richtlijnen zijn conformiteitsrichtlijnen in de zin van art. 1.1, onderdeel bbb. Het nieuwe art. 10.1 biedt de (generieke delegatie)grondslag om conformiteitsrichtlijnen en -verordeningen te implementeren. In de Tw is ervoor gekozen om twee delegatiegrondslagen op te nemen, art. 1.4 voor 'telecommunicatierichtlijnen en -verordeningen' (gedefinieerd in het nieuwe onderdeel aaa van art. 1.1; zie art. 1.1, aant.) en art. 10.1 voor conformiteitsbesluiten. Voor twee afzonderlijke delegatiegrondslagen is gekozen omdat dit het beste aansluit bij de huidige wetssystematiek. Zo kunnen krachtens art. 10.1 gestelde voorschriften zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk worden gehandhaafd, terwijl voor de krachtens art. 1.4 gestelde voorschriften alleen voorzien is in bestuursrechtelijke handhaving (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 20).

2. Implementatie van conformiteitsrichtlijnen en de Overeenkomst betreffende de EER (lid 1). Het eerste lid biedt niet alleen de grondslag om (conformiteits)richtlijnen te implementeren, maar ook de grondslag om uitvoering te geven aan bijlage II (technische voorschriften, normen, keuring en certificatie) van de Overeenkomst betreffende de EER. In de bijlage kunnen EG-richtlijnen en -verordeningen worden opgenomen, zodat deze niet alleen gelden in de EU maar ook in de EER-lidstaten die niet lid zijn van de EU. Zo is de RTE-richtlijn (bijlage A7) opgenomen in bedoelde bijlage. Ter implementatie van bijlage II zijn regels gesteld in art. 2 BRR (bijlage C12) (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 22).

3. Implementatie van een bindende overeenkomst tussen de EG en een derde land of internationale organisatie (lid 2). Het tweede lid biedt de grondslag om, indien nodig, ter implementatie van een bindende overeenkomst tussen de EG en een derde land of internationale organisatie (zoals Mercosur) regels te stellen. Het gaat hierbij alleen om overeenkomsten die gaan over onderwerpen die worden bestreken door een richtlijn of verordening die krachtens dit wetsvoorstel kan worden geïmplementeerd (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 22). Zie voor deze 'afbakening' ook art. 1.1, aant. .

4. Uitvoering van (gedelegeerde) conformiteitsverordeningen (lid 3). Bij de implementatie van verordeningen mogen géén rechtstreeks werkende verplichtingen uit

de verordeningen worden omgezet in nationaal recht; wel moeten veelal uitvoeringsmaatregelen worden getroffen. In het derde lid wordt daarom gesproken over uitvoering. Omdat bij uitvoering van verordeningen vaak weinig keuzes van beleidsmatige aard kunnen worden gemaakt én omdat de implementatietermijnen zeer kort kunnen zijn, is voor het instrument ministeriële regeling gekozen (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 11, 22).

5. Implementatie van gedelegeerde conformiteitsrichtlijnen en -beschikkingen (lid 4). In sommige richtlijnen of verordeningen wordt aan de Europese Commissie de bevoegdheid gegeven om richtlijnen, verordeningen of beschikkingen vast te stellen. Omdat deze gedelegeerde besluiten vaak technisch van aard zijn, weinig beleidsruimte laten aan de lidstaten en een korte implementatietermijn kennen, worden deze gedelegeerde besluiten eveneens bij ministeriële regeling geïmplementeerd (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 22).

6. Toezicht op of toepassing van aangewezen voorschriften (lid 5). In het vijfde lid is onder meer geregeld dat bij de in het derde lid bedoelde regels voorschriften uit een (gedelegeerde) conformiteitsverordening kunnen worden aangewezen waarop een (aangewezen) bestuursorgaan toezicht moet houden of op grond waarvan een bestuursorgaan besluiten kan nemen (zoals bijv. het verlenen van een ontheffing). In het krachtens art. IV, onder C, van dit wetsvoorstel ingevoegde art. 1a wordt bepaald dat een aldus aangewezen voorschrift in de Tw mede wordt verstaan als 'wet'. In de bepalingen in de Tw die betrekking hebben op toezicht, handhaving, beroep en dergelijke, wordt meestal gesproken over 'wet'. Door onder het begrip 'wet' ook krachtens die wet aangewezen voorschriften uit een verordening te laten vallen, is verzekerd dat het relevante bestuursorgaan toezicht kan houden op die aangewezen voorschriften en handhavend kan optreden ingeval dat voorschrift wordt overtreden (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 21; zie ook art. 1a, aant.).

[Regels voor televisietoestellen en decoders]

Artikel 10.1a. Bij ministeriële regeling worden ter uitvoering van een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Commissie van de Europese Gemeenschappen regels gesteld ter zake van apparaten bestemd voor de ontvangst en weergave van televisieprogramma's als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Mediawet, en van apparaten bestemd voor het ontsleutelen van versleutelde digitale televisiesignalen.

1. Algemeen. a) Implementatie richtlijnen. Dit artikel is ingevoegd bij Wet van 8 november 2001 (Stb. 2001, 559) houdende wijziging van de Tw in verband met (onder meer) de implementatie van Richtlijn normen televisiesignalen (95/47/EG); deze wet is in werking getreden met ingang van 1 januari 2002 (Stb. 2001, 658). De Richtlijn normen en televisiesignalen 95/47/EG bevatte bepalingen die toentertijd nog niet volledig in de Nederlandse wetgeving waren geïmplementeerd. Op grond van art. 26 jo. art. 28, eerste lid, tweede alinea, Kaderrichtlijn (bijlage A1) is Richtlijn normen en televisiesignalen 95/47/EG met ingang van 25 juli 2003 komen te vervallen. De in

Telecommunicatiewet, art. ...

laatstgenoemde richtlijn opgenomen regels zijn, voorzover in het kader van het onderhavige art. 10.1a relevant, evenwel grotendeels ongewijzigd teruggekomen in art. 24 en Bijlage VI Universeledienstrichtlijn (bijlage A4; in genoemd artikel is bepaald dat de lidstaten 'de interoperabiliteit van digitale televisieapparatuur voor consumenten [waarborgen] overeenkomstig de desbetreffende bepalingen van bijlage VI.'). **b) 'Apparaten'**. Met 'apparaten bestemd voor de ontvangst en weergave van televisieprogramma's als bedoeld in art. 1, onder h, Mediawet (bijlage B2), worden televisietoestellen bedoeld; genoemde bepaling van de Mediawet geeft een definitie van het begrip 'televisieprogramma': een programma met beeldinhoud, al dan niet met geluidsinhoud. Met 'apparaten bestemd voor het ontsleutelen van versleutelde digitale televisiesignalen' worden decoders bedoeld. Het artikel geeft aldus een basis voor een ministeriële regeling waarin eisen voor televisietoestellen en decoders die op Europees niveau bindend worden vastgesteld kunnen worden geïmplementeerd (MvT, Kamerstukken II 2000/01, 27 576, nr. 3, p. 6).

2. Uitvoeringsregelingen. a) Algemeen. Op grond van dit artikel is oorspronkelijk de Regeling normen televisiesignalen (Stcrt. 2002, 118) uitgevaardigd; deze regeling is per 19 mei 2004, in verband met de implementatie van de Wet implementatie Europees regelgevingskader voor de elektronische communicatiesector 2002, vervangen door de Regeling breedbeeldtelevisiediensten en normen digitale consumentenapparaten (Stcrt. 2004, 92). Laatstgenoemde regeling dient, voorzover hier van belang, ter implementatie van art. 24 en Bijlage VI Universeledienstrichtlijn (bijlage A4). Er worden regels gesteld ten aanzien van televisietoestellen en decoders. Het doel daarvan is alle eventuele belemmeringen die de invoering van breedbeeld televisiediensten in de Europese Gemeenschap in de weg zouden kunnen staan, weg te nemen zodat de geavanceerde breedbeelddiensten voor een zo groot mogelijk aantal kijkers beschikbaar zullen zijn (Toel. Regeling, Stcrt. 2004, 92). **b) Technische voorschriften voor televisietoestellen.** In de Regeling breedbeeldtelevisiediensten en normen digitale consumentenapparaten (Stcrt. 2004, 92) wordt onder 'televisietoestel' verstaan: 'apparaat bestemd voor de ontvangst en de weergave van televisiesignalen', (art. 1, onder e). Ten aanzien van de gestelde voorschriften wordt een onderscheid gemaakt tussen analoge en digitale televisietoestellen. In art. 4 wordt bepaald dat een analoog televisietoestel met een integraal beeldscherm waarvan de zichtbare diagonaal groter is dan 42 cm, dat te koop of te huur wordt aangeboden, moet zijn voorzien van tenminste één door ETSI of CENELEC genormaliseerde aansluitbus met open interface geschikt voor de aansluiting van decoders, digitale ontvangers of andere daarvoor bestemde apparaten. In art. 5 wordt bepaald dat een digitaal televisietoestel met een integraal beeldscherm waarvan de zichtbare diagonaal groter is dan 30 cm, dat te koop of te huur wordt aangeboden, moet zijn voorzien van tenminste één door ETSI of CENELEC, dan wel op basis van een door de industrie algemeen aanvaarde specificatie, genormaliseerde aansluitbus met open interface geschikt voor de aansluiting van daarvoor bestemde apparaten en die alle elementen van een digitaal televisiesignaal doorlaat, met inbegrip van informatie betreffende interactieve en voorwaardelijk toegankelijke diensten. Deze bepalingen zijn conform het bepaalde in Bijlage VI, onder 2, van de Universeledienstrichtlijn. **c) Technische voorschriften voor decoders.** In de Regeling breedbeeldtelevisiediensten en normen digitale consumentenapparaten (Stcrt. 2004, 92) wordt onder 'decoder' verstaan: 'apparaat bestemd voor het ontsleutelen van versleutelde analoge of digitale televisiesignalen'

(art. 1, onder f). In art. 6 wordt bepaald dat een decoder voor digitale televisiesignalen die is bestemd voor eindgebruikers en die te koop of te huur wordt aangeboden of anderszins ter beschikking wordt gesteld: (i) versleutelde digitale televisiesignalen kan ontdoen van de versleuteling volgens het gemeenschappelijk Europees versleutelalgoritme als beheerd door ETSI, en (ii) uitgezonden niet-versleutelde digitale televisiesignalen kan weergeven. Deze bepaling vormt de implementatie van het bepaalde in Bijlage VI, onder 1, van de Universeledienstrichtlijn. Er wordt niet voorgeschreven dat een bepaald type decoder wordt gebruikt, en de regeling heeft derhalve geen betrekking op de toepassingen ten behoeve van het zogenoemde 'subscriber management system'. Regulering daarvan zou verder gaan dan de richtlijn (i.e. Richtlijn normen en televisiesignalen 95/47/EG) voorschrijft, en beperkt de mogelijkheden van de exploitatie van betaal-tv (NNV II, Kamerstukken II 2000/01, 27 576, nr. 5, p. 5).

3. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder H, van dit wetsvoorstel wordt in dit artikel 'een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Commissie van de Europese Gemeenschappen' vervangen door: een telecommunicatierichtlijn, een conformiteitsrichtlijn, een gedelegeerde richtlijn of een gedelegeerde beschikking. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4; zie voor de begrippen telecommunicatie-, conformiteits- en gedelegeerde richtlijn of -beschikking voorts art. 1.1, aant. .

[Informatie over technische specificaties van netwerkaansluitpunten]

Artikel 10.1b. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld inzake de door een aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk te verstrekken informatie over de technische specificaties van de netwerkaansluitpunten en de wijze van bekendmaking van die informatie.

Algemeen. Dit artikel is ingevoegd bij de Wet implementatie Europees regelgevingskader voor de elektronische communicatiesector 2002 in verband met de implementatie van het nieuw Europees regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten (Stb. 2004, 189). Aan de RTE-richtlijn (bijlage A7) is uitvoering gegeven in, onder meer, hoofdstuk 10 Tw en het BRR (bijlage C12). Die AMvB was mede gebaseerd op art. 7.1 Tw (oud); dit artikel is – mede doordat de daar bedoelde (ONP Kader)richtlijn 90/387/EEG is ingetrokken – vervallen. Er is thans voor gekozen om de regels met betrekking tot het geven van informatie inzake de technische specificaties van netwerkaansluitpunten ook in hoofdstuk 10 te regelen. Dergelijke regels hebben in feite betrekking op randapparaten. Het geven van de hiervoor bedoelde informatie strekt er immers toe dat randapparaten kunnen worden ontworpen waarmee alle diensten kunnen worden gebruikt, die via die netwerkaansluitpunten worden aangeboden (MvT, Kamerstukken II 2002/03, 28 851, nr. 3, p. 150). *Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474).* Krachtens art. IV, onder E, van dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde art. 10.1 opgenomen generieke

Telecommunicatiewet, art. ...

delegatiegrondslag. Krachtens art. IV, onder N, van dit wetsvoorstel wordt in het nieuwe vierde lid van art. 20. 4 bepaald dat regels die zijn vastgesteld krachtens art. 10.1b gelijk worden gesteld met regels vastgesteld krachtens art. 10.1, eerste lid. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4 en voorts (voorstel) art. 10.1., aant. 1, alsmede art. 20.4, aant. 4.

[Certificatie apparaten]

Artikel 10.2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld inzake de certificatie van apparaten, die per aangewezen categorie van apparaten kunnen verschillen. Deze regels kunnen worden onderscheiden in regels betreffende:

a. het onderzoek naar de overeenstemming met de in artikel 10.1 bedoelde voorschriften;

b. de afgifte, het beschikbaar hebben en de intrekking van documenten met betrekking tot apparaten, alsmede het aanbrengen van markeringen.

1. Algemeen. De in dit artikel opgenomen regels ten aanzien van de certificatie komen overeen met het stelsel van certificering in de ‘nieuwe-aanpakrichtlijnen’, waartoe ook de richtlijnen behoren, die van toepassing zijn op de in dit hoofdstuk geregelde apparaten. Aangezien dit stelsel voor de verschillende categorieën van apparaten in zijn technische uitwerking (in ieder geval op onderdelen) verschillend is, is gekozen voor een algemene regeling op formeel wetsniveau en nadere uitwerking bij of krachtens AMvB (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 401).

2. Uitvoeringsregelingen (art. 10.2, aanhef). a) Besluit en Regeling. De nadere regels betreffende de certificatie van apparaten zijn met name te vinden in het BRR (bijlage C12) en in de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90). Deze regels kunnen verschillen voor de verschillende categorieën van apparaten. **b) Verschillende categorieën van apparaten.** Ten aanzien van de onderwerping van apparaten aan procedures voor conformiteitbeoordeling wordt een onderscheid gemaakt tussen randapparaten die geen gebruik maken van de frequentieruimte, apparaten die naar hun aard bestemd zijn voor het ontvangen van radiocommunicatiesignalen of ontvangende delen van radiozendapparaten enerzijds en andere radioapparaten anderzijds (art. 8, eerste en tweede lid, BRR, conform het bepaalde in art. 10, derde en vierde lid, RTE-richtlijn (bijlage A7)). Ten aanzien van aan te brengen markeringen gelden er met name bijzondere (markerings)regels voor bepaalde categorieën radioapparatuur (zie aant. 5). **c) Degene die apparaten in de handel brengt.** In art. 4 BRR is bepaald dat de verplichtingen die bij of krachtens dit besluit worden opgelegd aan degene die randapparaten of radioapparaten in de handel brengt of die het voornemen heeft bepaalde radioapparaten in Nederland in de handel te brengen, tevens gelden voor de in Nederland gevestigde vertegenwoordigers van deze personen. Deze verplichtingen houden met name verband met het onderwerpen van de in de handel te brengen apparaten aan procedures betreffende de conformiteitbeoordeling (zie aant. 3 en 4). Het begrip ‘in de handel brengen’ is gedefinieerd in art. 1.1, onder dd (zie art. 1.1, aant. 26). **d) Werkingsfeer.** Vanaf 1 juni 2000 is het bij of krachtens het BRR bepaalde van toepassing in de EER-staten,

niet zijnde EU-lidstaten. Aldus bepaalt althans art. 2 BRR, jo. de ministeriële mededeling Toepassing van het bepaalde bij of krachtens het BRR in de EER (Stcrt. 2000, 229). De formulering van de tekst van art. 2 BRR en van de mededeling lijkt te wijzen op een algehele extraterritoriale werking van het Besluit. Bedoeld zal zijn dat, in samenhang met de definitie van ‘in de handel brengen’ in art. 1.1, onder dd (zie art. 1.1, aant. 26), hetgeen bij of krachtens het besluit terzake van het in de handel brengen van randapparaten en radioapparaten is bepaald ook geldt terzake van het in de handel brengen van randapparaten en radioapparaten in de EER-staten, niet zijnde EU-lidstaten. Naar valt aan te nemen brengt dit mee dat (in tegenstelling tot het gestelde in de NvT BBR, Stb. 2000, 143, p. 18) degene die randapparaten of radioapparaten in de EER-staten, niet zijnde EU-lidstaten, in de handel wil brengen bij de conformiteitbeoordelingsprocedure ook een ‘aangemelde instantie’ (zie art. 10.3, aant. 1) in de bedoelde EER-staten kan inschakelen (zie art. 10.2, aant. 4g).

3. Conformiteitonderzoek (onder a). a) Verantwoordelijkheid voor het onderzoek. Degene die randapparaten of radioapparaten in de handel brengt is verantwoordelijk voor het onderzoek naar de overeenstemming van de apparaten met de essentiële eisen. Deze overeenstemming moet blijken uit een conformiteitbeoordelingsprocedure.

b) Geharmoniseerde normen. Daarbij volgt uit art. 7, eerste lid, BRR (bijlage C12) dat indien randapparaten of radioapparaten blijkens bedoelde procedure voldoen aan de toepasselijke ‘geharmoniseerde normen’, wordt aangenomen dat er sprake is van overeenstemming van de apparaten met de essentiële eisen waarop deze (krachtens RTE-richtlijn (bijlage A7)) geharmoniseerde normen of delen daarvan betrekking hebben. Er wordt in dat geval gesproken van een ‘vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen’ (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 11-12). Een ‘geharmoniseerde norm’ is een technische specificatie die door een erkende normalisatie-instelling, in opdracht van de Europese Commissie en in overeenstemming met de procedures Richtlijn Informatieprocedure I (dit is niet; bijlage A12) is goedgekeurd, aldus art. 1, onder g, BRR (en conform art. 2, onder h, RTE-richtlijn). Art. 7, tweede lid, BRR, bevat een overeenkomstige regeling wat betreft geharmoniseerde normen of delen daarvan die vastgesteld zijn krachtens de Laagspanningsrichtlijn (73/23/EEG) onderscheidenlijk de EMC-richtlijn (89/336/EEG). De toepassing van geharmoniseerde normen is echter niet verplicht (de RTE-richtlijn spreekt in dit verband ook over ‘het doel een niet-dwingend Europees vereiste vast te stellen’, art. 2, onder h). De overeenstemming met de essentiële eisen kan ook langs andere weg worden aangetoond (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 12). In dat geval dient bij de conformiteitbeoordelingsprocedure veelal een ‘aangemelde instantie’ (zie art. 10.3, aant. 1) te worden ingeschakeld (zie hierna, aant. 4c en d).

c) Gemeenschappelijke technische voorschriften. Randapparaten worden volgens art. 6, derde lid, BRR eveneens vermoed te voldoen aan de voorschriften van het tweede en derde lid van dat artikel, indien blijkens de procedure van conformiteitbeoordeling is voldaan aan de krachtens Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG) vastgestelde gemeenschappelijke technische voorschriften of delen daarvan, die betrekking hebben op de desbetreffende voorschriften.

d) Publicatie van de normen. Gehanteerde geharmoniseerde normen of gemeenschappelijke technische voorschriften kunnen evenwel alleen een vermoeden van overeenstemming geven indien hun referentienummers gepubliceerd zijn in het PbEG en deze normen of voorschriften van kracht zijn. Wat betreft de uitvoering van de RTE-richtlijn, de EMC-richtlijn onderscheidenlijk de Laagspanningsrichtlijn zijn er de mededelingen van de

Telecommunicatiewet, art. ...

Europese Commissie betreffende bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen (laatstelijk gepubliceerd: PbEG 2001, C 105, PbEG 2001, C 105, onderscheidenlijk PbEG 2000 C 108).

4. Conformiteitbeoordelingsprocedures (onder a). a) Keuze uit procedures. Afhankelijk van de soort apparaten, heeft degene die randapparaten of radioapparaten in de handel brengt de keuze uit verschillende procedures van beoordeling van de conformiteit van de apparaten met de toepasselijke essentiële eisen. In art. 8 BRR (bijlage C12) wordt in verband met de van toepassing zijnde procedures verwezen naar de Bijlage II, III, IV en V, RTE-richtlijn (bijlage A7). In art. 9 BRR is ook nog expliciet bepaald dat degene die de apparaten in de handel brengt, voldoet aan de uit bedoelde bijlagen voortvloeiende verplichtingen. De procedures en de daarmee samenhangende verplichtingen houden in hoofdzaak het volgende in. **b) Bijlage II, RTE-richtlijn: interne productiebewaking.** Deze procedure is bestemd voor apparaten met een laag risico, te weten randapparaten die geen gebruik maken van de frequentieruimte, radio-ontvangers en ontvangende delen van radiozendapparaten (art. 8, eerste lid, BRR). Deze procedure mag door degene die de apparaten in de handel brengt zelf worden uitgevoerd. Hij draagt er zorg voor en verklaart dat de betreffende apparaten voldoen aan het bepaalde bij of krachtens dit besluit. Ten bewijze daarvan stelt hij een verklaring van conformiteit op en brengt op elk apparaat de CE-markering aan. **c) Bijlage III, RTE-richtlijn: interne productiebewaking en specifieke apparatuurtests.** Deze procedure is bestemd voor radioapparaten, met uitzondering van radio-ontvangers en van ontvangende delen van radioapparaten (art. 8, tweede lid, BRR). Het gaat om de procedure van Bijlage II, aangevuld met specifieke tests van apparaten en kan worden gevolgd indien de van toepassing zijnde 'geharmoniseerde normen' zijn toegepast (anders dienen de apparaten onderworpen te worden aan de procedure van Bijlage IV of van Bijlage V). Voor elk type apparatuur worden door of namens degene die de apparaten in de handel brengt alle essentiële radio-testreeksen uitgevoerd. Hij verklaart dat deze tests zijn uitgevoerd en dat de apparaten met de belangrijkste vereisten in overeenstemming zijn. Bij deze procedure moet een 'aangemelde (certificatie-)instantie' (zie art. 10.3, aant. 1) worden ingeschakeld indien de testreeksen niet in geharmoniseerde normen zijn vastgelegd. In dat geval dient op de in de handel te brengen apparaten het identificatienummer van de betreffende instantie te worden aangebracht. **d) Bijlage IV, RTE-richtlijn: interne productiebewaking, specifieke apparatuurtests en technisch constructiedossier.** Deze procedure kan gevolgd worden voor randapparaten en alle radioapparaten, ongeacht of geharmoniseerde normen zijn toegepast (art. 8, leden 1-3, BRR). Deze procedure bestaat uit de procedure van Bijlage III (dus inclusief de procedure van Bijlage II), aangevuld met een aantal vereisten betreffende het technisch constructiedossier. Het technisch constructiedossier wordt gevormd door de technische documentatie (beschreven in Bijlage II) en de verklaring van overeenstemming met specifieke radio-testreeksen (beschreven in Bijlage III). Degene die de apparaten in de handel brengt legt het dossier voor aan een aangemelde instantie (of meerdere), die vervolgens advies kan uitbrengen indien zij meent dat niet naar behoren is aangetoond dat aan het bij of krachtens het besluit bepaalde is voldaan. **e) Bijlage V, RTE-richtlijn: volledige kwaliteitswaarborging.** Deze procedure kan evenals de procedure van Bijlage IV gevolgd worden voor randapparaten en alle radioapparaten, ongeacht of geharmoniseerde normen zijn toegepast (art. 8, leden 1-3, BRR). Volledige kwaliteits-

waarborging is de procedure waarbij degene die de apparaten in de handel brengt een (door een aangemelde instantie) goedgekeurd kwaliteitssysteem voor ontwerp, fabricage, eindproductcontrole en beproeving hanteert, en onderworpen is aan het toezicht van een ‘aangemelde instantie’ (zie art. 10.3, aant. 1). Voorts garandeert en verklaart hij dat de betrokken apparaten voldoen aan het daarop van toepassing zijnde bepaalde bij of krachtens het besluit, stelt een conformiteitverklaring op en brengt op elk apparaat de CE-markering aan. **f) Alternatieve procedures.** Voor het aantonen van de conformiteit van apparaten met de in art. 6, eerste lid, onder a, onderscheidenlijk onder b, BRR, bedoelde essentiële eisen betreffende gezondheid en veiligheid, onderscheidenlijk elektromagnetische compatibiliteit, biedt de wetgever een alternatief voor de procedures van de Bijlagen II-V, RTE-richtlijn. Bedoelde conformiteit kan namelijk naar keuze van degene die de apparaten in de handel brengt worden aangetoond via de in de Laagspanningsrichtlijn (73/23/EEG), respectievelijk de EMC-richtlijn (89/336/EEG) omschreven procedures, wanneer de apparaten onder het toepassingsgebied van die richtlijnen vallen. Dit is geregeld in art. 8, vierde lid, BRR en is conform het bepaalde in art. 10, tweede lid, jo. art. 20, tweede en derde lid, RTE-richtlijn. De bedoelde EMC-richtlijn procedures zijn geïmplementeerd in art. 6 Besluit EMC 2001 (bijlage C6). **g) Inschakelen aangemelde instantie in ander land.** Bij de procedures inzake de beoordeling van de conformiteit heeft degene die randapparaten of radioapparaten in de handel brengt in beginsel een vrije keuze welke aangemelde instantie hij wil inschakelen. Op grond van art. 10 BRR kan het hierbij gaan om een in een EU-lidstaat dan wel in een bepaald derde land gevestigde aangemelde instantie. Bij deze ‘derde landen’ gaat het om landen waarmee de EG overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning van conformiteitbeoordeling heeft gesloten. Uit art. 10 Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90) blijkt dat het hier de Verenigde Staten van Amerika, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland betreft. Op grond van art. 2 BRR, jo. de ministeriële mededeling Toepassing van het bepaalde bij of krachtens het BRR in de EER (Stcrt. 2000, 229), valt aan te nemen dat vanaf 1 juni 2000 degene die randapparaten of radioapparaten in de handel wil brengen bij de conformiteitbeoordelingsprocedure ook een ‘aangemelde instantie’ (zie art. 10.3, aant. 1) in de EER-staten, niet zijnde EU-lidstaten, kan inschakelen (zie art. 10.2, aant. 2d).

5. Vereiste documenten (onder b). Uit de bepalingen van het BRR (bijlage C12), in samenhang met het bepaalde betreffende de procedures beschreven in Bijlage II, III, IV en V, RTE-richtlijn (bijlage A7) valt af te leiden dat de volgende documenten met betrekking tot apparaten vereist zijn voor degene die de apparaten in de handel brengt. *Verklaring van conformiteit.* Ter bekrachtiging dat de apparaten voldoen aan de toepasselijke essentiële eisen stelt hij een verklaring van conformiteit op (art. 11, lid 1, BRR). *Verklaring radio-testreeksen.* Indien Bijlage III, RTE-richtlijn wordt toegepast dient hij te zorgen voor een verklaring dat de vereiste radio-testreeksen zijn uitgevoerd en dat de apparaten overeenstemmen met de belangrijkste vereisten (art. 9 BRR). *Technische documenten.* Voorts dient hij te zorgen voor de technische documentatie (omvattende het ontwerp, het fabricageprocédé en de werking van het product), een technisch constructiedossier (bestaande uit de technische documentatie en de verklaring van overeenstemming met specifieke radiotestreeksen), dan wel de documentatie over het kwaliteitssysteem. Deze technische documenten moet hij ter beschikking houden van de toezichthoudende instantie (Agentschap Telecom Min. EZ, voorheen

Telecommunicatiewet, art. ...

Divisie Telecom IVW en vóór 1 juli 2001 RDR genoemd) gedurende een periode van tien jaar, te rekenen vanaf de datum van fabricage van het laatste apparaat (art. 9 BRR). *Gebruiksdocumenten*. Aan de gebruiker dient hij een afschrift van de verklaring van conformiteit te verstrekken, alsmede bepaalde informatie op de verpakking of in de gebruiksaanwijzing indien het radioapparaten betreft (art. 14, lid 1, onder a, BRR).

6. Vereiste markeringen (onder b). Uit de bepalingen van het BRR (bijlage C12) en de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90) is af te leiden dat voor de degene die de apparaten in de handel brengt ten aanzien van die apparaten bepaalde markeringen vereist zijn. De door hem aan te brengen markeringen kunnen verschillen voor de verschillende categorieën van apparaten. *CE-markering*. Ter bekrachtiging dat apparaten aan de toepasselijke essentiële eisen voldoen brengt hij op elk apparaat (alsmede op de eventuele verpakking hiervan en op de betreffende documenten) de CE-markering aan (art. 11, lid 1, BRR, jo. art. 3, Regeling). Dit is de CE-markering, bedoeld in Bijlage VII, onder I, RTE-richtlijn (bijlage A7). Het betreft hier apparaten die zonder beperkingen in de gehele Gemeenschap op de markt kunnen worden gebracht en in gebruik kunnen worden genomen. *Waarschuwingsmarkering*. Op radioapparaten die worden gebruikt in frequentiebanden waarvan het gebruik niet in de gehele EU is geharmoniseerd, alsmede op bepaalde andere radioapparaten, wordt bovendien de zogenoemde 'Alert'-markering aangebracht (art. 11, leden 2 en 3, BRR, jo. art. 8 van de Regeling randapparaten en radioapparaten). Dit is het 'waarschuwingsteken', bedoeld in art. 1, tweede lid, Beschikking van de Europese Commissie houdende vaststelling van de eerste indeling van radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de overeenkomstige merktekens (2000/299/EG, PbEG. 2000, L 97). *Nadere regels inzake markeringen*. In de art. 4 tot en met 8 van de Regeling randapparaten en radioapparaten zijn nadere regels opgenomen inzake afmeting, grafische vorm, zichtbaarheid, leesbaarheid, herkenbaarheid **en wijze van aanbrenge van... de markering?** alsmede **regels (bva)** betreffende aanvullende aanduidingen bij deze markeringen. Dit laatste betreft bijvoorbeeld het aanbrengen bij de CE-markering van het identificatienummer van de bij de procedure van conformiteitsbeoordeling ingeschakelde aangemelde instantie(s). Bovendien dient degene die de apparaten in de handel brengt er zorg voor te dragen dat op de apparaten zijn naam of de naam van de fabrikant is aangebracht alsmede een type-, partij- of serienummer, waardoor het mogelijk is hem of de fabrikant te identificeren (art. 14, lid 2, BRR).

7. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder E, van dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde art. 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Krachtens art. IV, onder N, van dit wetsvoorstel wordt in het nieuwe vierde lid van art. 20. 4 bepaald dat regels die zijn vastgesteld krachtens art. 10.2 gelijk worden gesteld met regels vastgesteld krachtens art. 10.1, eerste lid. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4 en voorts (voorstel) art. 10.1., aant. 1 alsmede art. 20.4, aant. 3.

[Aanwijzing certificatie-instanties; verslag toepassing certificatie]

Artikel 10.3. - 1. Onze Minister kan instanties aanwijzen die bevoegd zijn om de certificatie, bedoeld in artikel 10.2 uit te voeren.

- 2. **Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld inzake:**
 - a. de criteria waaraan instanties moeten voldoen om voor aanwijzing in aanmerking te komen;
 - b. de voorschriften welke aan een zodanige aanwijzing kunnen worden verbonden.
- 3. **Onze Minister kan een aanwijzing intrekken indien niet meer wordt voldaan aan de criteria of voorschriften, bedoeld in het tweede lid.**
- 4. **Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet en vervolgens telkens na vier jaar aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de toepassing van de certificatie, bedoeld in artikel 10.2.**

1. Aanwijzing certificatie-instanties (lid 1). In alle voor dit hoofdstuk relevante Europese richtlijnen wordt aan de lidstaten opgedragen instanties aan te wijzen, die al naar gelang de in de richtlijn gekozen certificatievormen betrokken dienen te worden bij het proces van certificatie. Voorts bevatten deze richtlijnen opdrachten voor de taken van de genoemde instanties (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 402). *Aangemelde instanties.* Een voorbeeld biedt art. 11, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7), waarin bepaald is dat de lidstaten de Europese Commissie in kennis moeten stellen van de instanties die zij hebben aangewezen om de in art. 10 RTE-richtlijn bedoelde taken (namelijk betreffende procedures inzake de overeenstemmingsbeoordeling) uit te voeren. Een lijst van de aangemelde instanties wordt door de Commissie in het EG-Publicatieblad gepubliceerd (art. 11, lid 3, RTE-richtlijn). Voor de procedures inzake de beoordeling van de conformiteit kan overigens een aangemelde instantie in een andere lidstaat dan Nederland worden ingeschakeld, en onder bepaalde voorwaarden zelfs een aangemelde instantie in bepaalde derde landen (zie art. 10.2, aant. 2d). *Aanwijzing als Zelfstandig Bestuursorgaan.* Het gaat in Nederland bij de aanwijzing van deze instanties als ZBO om reeds bestaande privaatrechtelijke keuringsinstellingen aan wie openbaar gezag wordt toegekend. De onderhavige aanwijzingsregeling – aanwijzing door de minister en geen aanwijzing op wetsniveau, noch het instellen van de onderhavige ZBO's bij of krachtens de wet – voldoet aan de Aanwijzingen voor de regelgeving (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 402).

2. Criteria certificatie-instanties (lid 2, onder a). *Voldoen aan norm NEN-EN 45011/45012.* De plicht tot het in acht nemen van (minimum)criteria bij de aanwijzing van certificatie-instanties is onder meer te vinden in art. 11, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7), met verwijzing naar Bijlage VI, RTE-richtlijn. Deze bepaling is geïmplementeerd in art. 12, eerste lid, BRR (bijlage C12). Daarin is bepaald dat uit de aanvraag tot aanwijzing volgt, dat de instantie blijkens accreditatie aantoonbaar voldoet aan de norm NEN-EN 45011 of de norm NEN-EN 45012. De norm NEN-EN 45011 behelst algemene eisen voor instellingen die productcertificatiesystemen uitvoeren; de norm NEN-EN 45012 behelst algemene eisen voor instellingen die beoordeling en certificatie/registratie van kwaliteitssystemen uitvoeren. Overigens wordt er van uitgegaan, dat de accreditatie plaatsvindt door de Raad voor Accreditatie (www.rva.nl) of een vergelijkbare accreditatie-instelling in een lidstaat van de Europese Unie (NvT BRR, Stb. 2000, 143). *Beperkingen bij aanwijzing.* Ten aanzien

Telecommunicatiewet, art. ...

van de aanwijzing kan de minister deze beperken tot daarbij te omschrijven categorieën van randapparaten of radioapparaten of conformiteitbeoordelingprocedures dan wel onderdelen daarvan. Dit wordt van belang geacht gezien de diversiteit van apparaten die onder de werking van het besluit vallen. Iedere te onderscheiden groep apparaten vraagt zijn eigen specifieke deskundigheid, hetgeen kan leiden tot een zekere specialisatie per instantie (NvT BRR, Stb. 2000, 143). *Regels voor aanvraag tot aanwijzing*. In art. 13 BRR is bepaald dat bij ministeriële regeling regels kunnen worden gesteld over de wijze waarop een aanvraag tot aanwijzing moet worden ingediend. Deze regels zijn te vinden in art. 9 Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90). *Overgangsrecht*. In art. 27 BRR wordt bij wijze van overgangsbepaling gesteld dat een aanwijzing door de minister van een instantie als aangemelde instantie op grond van art. 15 Besluit randapparatuur en apparatuur satellietgrondstations (Stb. 1997, 541), aangemerkt wordt als een aanwijzing op grond van art. 12 van het onderhavige besluit.

3. Voorschriften verbonden aan aanwijzing certificatie-instantie (lid 2, onder b). De aangewezen certificatie-instanties zullen naast hun taak op grond van de wet eigen commerciële keuringsactiviteiten blijven verrichten. In de op grond van de onderhavige bepaling vast te stellen voorschriften zal een regeling tot het tegengaan van kruissubsidiëring en ter waarborging van een onafhankelijke besluitvorming in het kader van de wet, worden meegenomen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 402).

4. Intrekking aanwijzing certificatie-instantie (lid 3). Indien de aangewezen instantie niet meer voldoet aan de gestelde criteria (voldoen aan norm NEN-EN 45011 of de norm NEN-EN 45012) dan wel aan de voorschriften die eventueel aan de aanwijzing zijn verbonden, kan de minister de aanwijzing intrekken. Ten aanzien van een dergelijke intrekking zijn geen nadere regels gegeven.

5. Evaluatieverslag (lid 4). Omdat de certificatie-instanties in de uitoefening van hun taak op grond van de wet een ZBO zijn, moet in de wet zelf een bepaling worden opgenomen inzake de informatieplicht van deze instanties en een evaluatieregeling. Terzake van de informatieplicht kan worden volstaan met art. 18.7 op grond waarvan de minister al die informatie kan vorderen die nodig is voor de uitoefening van zijn taak. In het onderhavige lid vindt de evaluatie zijn regeling (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 114, Parl. Gesch., p. 402).

6. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder I, van dit wetsvoorstel vervalt het vierde lid van dit artikel en komt het eerste lid van dit artikel te luiden: 'Onze Minister kan instanties aanwijzen die beschikken over door hem te bepalen bevoegdheden bij het onderzoeken van conformiteit van apparaten met de krachtens artikel 10.1 gestelde voorschriften'. Het huidige art. 10.3, eerste lid, geeft aan de Minister EZ de bevoegdheid om instanties aan te wijzen die bevoegd zijn om de in art. 10.2 bedoelde certificatie uit te voeren. Omdat voornoemd lid verwijst naar het te vervallen art. 10.2 heeft dit lid aanpassing. Op grond van het nieuwe eerste lid kan de minister (nog steeds) instanties aanwijzen die over door hem te bepalen

bevoegdheden beschikken bij het onderzoeken van de conformiteit van apparaten met de krachtens (het nieuwe) art. 10.1 gestelde voorschriften. Dit onderzoek zal onder meer betrekking kunnen hebben op de essentiële eisen op het gebied van volksgezondheid, veiligheid en elektromagnetische compatibiliteit waaraan bepaalde apparaten krachtens art. 10.1 moeten voldoen. Omdat niet elke instantie over dezelfde expertise beschikt, zal voor elke instantie afzonderlijk worden bepaald waartoe zij bevoegd is (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 26). Zie over dit wetsvoorstel voorts Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

[Lagere regelgeving handel apparaten en klachten]

Artikel 10.4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld inzake:

a. de middelen die Onze Minister kan gebruiken om het in de handel brengen en verhandelen van apparaten of categorieën van apparaten te beëindigen of te beperken, indien de betrokken apparaten niet voldoen aan de in artikel 10.1 bedoelde voorschriften;

b. de behandeling van klachten over elektromagnetische storingen, ondervonden van het gebruik van apparaten, of over belemmeringen, welke bij het gebruik van radiozendapparaten of randapparaten worden ondervonden.

1. Handel apparaten (onder a). Deze bepaling komt overeen met de bepalingen van de Wtv betreffende randapparatuur en elektromagnetische compatibiliteit (art. 29a, tweede lid, onderdeel 7, en art. 30, tweede lid, onder a Wtv) en strekt ter voldoening aan de in de Europese richtlijnen opgenomen vrijwaringclausules, waarin een opdracht voor de lidstaten tot het nemen van de genoemde maatregelen is vervat. Het bepaalde in art. 9 RTE-richtlijn (bijlage A7) is een voorbeeld van een dergelijke vrijwaringclausule. De onderhavige bepaling werkt naast de in de Wet op de economische delicten opgenomen strafbaarstelling van individuele overtredingen van de wet (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). Aan de bepaling wordt nadere invulling gegeven in art. 19 BRR (bijlage C12). Dit artikel is gewijzigd bij het Besluit EMC 2001 (bijlage C6), om het in overeenstemming te brengen met art. 15 (dat handelt over de afkondiging van een (verhandelings)verbod) van laatstgenoemd Besluit (NvT Besluit EMC 2001, Stb. 2001, 564). *Uit de handel nemen.* Het eerste lid van art. 19 BRR voorziet in de bevoegdheid van de minister om randapparaten en radioapparaten uit de handel te nemen indien geconstateerd wordt dat deze niet voldoen aan de 'essentiële eisen'. *Mededeling en bekendmaking.* Voorts geldt volgens het bepaalde in het tweede lid dat indien geconstateerd wordt dat met betrekking tot een in de handel gebracht randapparaat of radioapparaat niet wordt voldaan aan de 'essentiële eisen' ondanks het feit dat de CE-markering op de apparaten is aangebracht en een afschrift van de verklaring van conformiteit bij de apparaten is gevoegd, hiervan schriftelijk mededeling wordt gedaan aan de betrokkene. De minister maakt vorenbedoelde constatering tevens zo spoedig mogelijk bekend in de Staatscourant, aldus het derde lid. *Verhandelingsverbod.* Het vierde lid bepaalt tenslotte dat het – met ingang van de dag na de datum van vorenbedoelde bekendmaking – verboden is om de randapparaten of radioapparaten van dit type te verhandelen. Dit handelsverbod wordt dus pas van kracht, nadat de minister door middel van een publicatie in de Staatscourant kenbaar heeft gemaakt dat er randapparaten of radioapparaten van een

Telecommunicatiewet, art. ...

bepaald type in de handel zijn die niet aan de beschermingseisen voldoen. De bekendmaking in de Staatscourant is noodzakelijk om detail- en groothandelaren te informeren omtrent de 'ondeugdelijkheid' van apparaten die zij mogelijkwijze in hun bezit hebben en omtrent het tijdstip waarop het verbod om deze apparaten te verhandelen van toepassing is (NvT Besluit EMC 2001, Stb. 2001, 564, p. 18). Afhankelijk van de soort apparaten zal de hiervoor bedoelde bekendmaking tevens in een landelijk dagblad dan wel in een vakblad worden gepubliceerd (NvT BRR, Stb. 2000, 143). *Strafbaarstelling*. Overtreding van voormeld verbod is strafbaar gesteld (art. 19.13, onder c, Tw (oud), jo. art. 1, onder 4°, WED). *Oud recht*. Onder de oude tekst van art. 19 BRR was er – in tegenstelling tot de situatie onder de Wtv – sprake van een dubbele strafbaarstelling. De strafbaarstelling van overtreding van art. 29b, tweede lid, Wtv, kwam overeen met die van art. 10.5, tweede lid, Tw; beide hebben betrekking op het (verbod van) verhandelen van apparaten indien niet wordt voldaan aan de krachtens art. 29a Wtv respectievelijk art. 10.2, onder b, Tw gestelde regels inzake het beschikbaar hebben van documenten en het aanbrengen van markeringen. De strafbare gedraging zoals bedoeld in art. 21 jo. art. 28 Besluit randapparatuur en apparatuur voor satellietgrondstations (Stb. 1997, 541) had – evenals de huidige tekst van art. 19 BRR – betrekking op een andere gedraging, namelijk het verhandelen van apparatuur na de dag van bekendmaking in de Staatscourant van de constatering dat de betreffende apparatuur ondanks de aanwezigheid van voorgeschreven documenten en markeringen niet aan de wezenlijke vereisten voldeed. Art. 19 BRR (oud) had evenwel betrekking op dezelfde strafbare gedraging als art. 10.5, tweede lid, namelijk op het verhandelen van apparaten terwijl er niet voldaan was aan de betreffende regels inzake het beschikbaar hebben van documenten en het aanbrengen van markeringen. *Overgangsrecht*. Art. 19, eerste lid, BRR, is met ingang van 8 april 2001 van overeenkomstige toepassing op apparaten die vóór genoemde datum in de handel zijn gebracht, indien deze niet of niet meer voldoen aan de voorschriften waaraan deze apparaten op grond van het bij of krachtens het Besluit radio-elektrische inrichtingen of het Besluit randapparatuur en apparatuur voor satellietgrondstations (Stb. 1997, 541) bepaalde moesten voldoen op het tijdstip dat zij in de handel zijn gebracht, aldus de overgangsbepaling in art. 31 BRR.

2. Klachtenbehandeling (onder b). De regeling voor het behandelen van klachten biedt, naast een serviceverlening aan het publiek, tevens de mogelijkheid om na te gaan waar speciale maatregelen moeten worden getroffen tegen het illegaal in de handel brengen van apparaten (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). *Lagere regelgeving*. In art. 16 Besluit EMC 2001 (bijlage C6) respectievelijk art. 21 BRR (bijlage C12) is een basis geschapen voor nadere ministeriële regels betreffende de behandeling van klachten over elektromagnetische storingen, ondervonden van het gebruik van apparaten, respectievelijk over belemmeringen, welke bij het gebruik van radiozendapparaten worden ondervonden. De betreffende regels zijn te vinden in de Regeling storingsklachten (Stcrt. 1995, 163, zoals gewijzigd bij Stcrt. 1999, 113). *Overgangsrecht*. Uit de overgangsbepaling van art. 18 Besluit EMC 2001 volgt, dat de Regeling storingsklachten vanaf 28 november 2001 berust op art. 21 van het BRR en op art. 16 van het Besluit EMC 2001.

3. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder J, van dit wetsvoorstel wordt dit

artikel vervangen door het hierna in cursieve letter opgenomen art. 10.4. De in (het huidige) art. 10.4, onderdeel a, opgenomen delegatiegrondslag kan vervangen worden door de nieuwe in art. 10.1 opgenomen generieke delegatiegrondslag (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 26). Krachtens art. IV, onder N, van dit wetsvoorstel wordt in het nieuwe vierde lid van art. 20. 4 bepaald dat regels die zijn vastgesteld krachtens art. 10.4, onderdeel a, gelijk worden gesteld met regels vastgesteld krachtens art. 10.1, eerste lid. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4 en voorts (voorstel) art. 10.1., aant. 1, alsmede art. 20.4, aant. 3.

[Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474)]

Artikel 10.4 - Voor zover artikel 10.1 hierin niet voorziet, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld inzake:

- a. het gebruik van apparaten die elektromagnetische storingen kunnen veroorzaken of een gevaar kunnen opleveren voor de volksgezondheid of de veiligheid van de gebruiker of een derde;*
- b. de behandeling van klachten over elektromagnetische storingen, ondervonden van het gebruik van apparaten, of over belemmeringen, welke bij het gebruik van radiozendapparaten of randapparaten worden ondervonden, en*
- c. het maken van handelsreclame voor apparaten die niet voldoen aan de krachtens artikel 10.1 gestelde regels.*

Betekenis. De in de (huidige) artikelen 10.4, onderdeel b, 10.6 en 10.7, tweede lid, neergelegde delegatiegrondslagen zijn nationaal van aard. De regels die gebaseerd zijn op die grondslagen kunnen derhalve niet in stand worden gehouden op grond van (het nieuwe) art. 10.1. In het nieuwe art. 10.4 (zie art. IV, onder J, van het wetsvoorstel) worden deze nationale delegatiegrondslagen samengevoegd (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 26). Onderdeel a biedt een grondslag om, indien nodig, regels te stellen voorzover het daarbij niet gaat om implementatie van EG-conformiteitsbesluiten. Onderdeel b komt volledig overeen met het huidige art. 10.4, onderdeel b; zie hierover art. 10.4, aant. 2. Onderdeel c komt inhoudelijk overeen met het (te vervallen) huidige art. 10.6.

[Handelsverbod apparaten die niet voldoen aan artikel 10.1, 10.1a of 10.2]

Artikel 10.5. - 1. Het is verboden apparaten in de handel te brengen indien niet wordt voldaan aan de krachtens artikel 10.1 of artikel 10.2 terzake van de desbetreffende apparaten gestelde voorschriften.

- 2. Het is verboden apparaten te verhandelen indien niet wordt voldaan aan de in artikel 10.2, onder b, bedoelde regels betreffende het beschikbaar hebben van documenten en het aanbrengen van markeringen.

- 3. Onverminderd het eerste en tweede lid is het verboden apparaten bedoeld in artikel 10.1a te verkopen, te verhuren of anderszins ter beschikking te stellen indien niet wordt voldaan aan de krachtens artikel 10.1a ter zake van de betreffende apparaten gestelde regels.

1. Algemeen. Naast art. 10.1 beschouwt de wetgever art. 10.5 als een tweede kern-

Telecommunicatiewet, art. ...

bepaling in hoofdstuk 10 (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). Het bevat de omzetting van de in de relevante Europese richtlijnen aan de lidstaten gestelde eis om alle noodzakelijke maatregelen te treffen teneinde te voorkomen dat de door dit hoofdstuk bestreken apparaten in het vrije economische verkeer komen, wanneer deze niet aan de gestelde voorschriften voldoen. Deze eis is onder meer gesteld in art. 6, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7). In art. 10.5 wordt een onderscheid gemaakt tussen het in de handel brengen en verhandelen van apparaten, en daarmee samenhangend een verschil in verantwoordelijkheid van fabrikant of EG-importeur enerzijds en detail- of groothandelaar anderzijds (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). *Strafbaarstelling*. Overtreding van dit artikel is strafbaar gesteld (art. 19.13, onder a, Tw (oud), jo. art. 1, onder 1°, WED).

2. Handelsverbod apparaten, die niet voldoen aan artikel 10.1 of 10.2 (lid 1).

Uit de toelichting kan worden afgeleid dat van degene die de apparatuur voor de eerste maal op de Europese markt brengt – de fabrikant of importeur in de Europese Gemeenschap – mag worden verwacht, anders dan van een gewone detail- of groothandelaar, dat deze zelf nagaat of de door hem te leveren apparaten aan de krachtens art. 10.1 of art. 10.2 terzake van de desbetreffende apparaten gestelde voorschriften voldoet (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). Deze voorschriften betreffen de ‘essentiële eisen’ (art. 10.1) en de certificatie van apparaten (art. 10.2), en zijn met name te vinden in het BRR (bijlage C12) en de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90). Zie voor deze voorschriften de aantekeningen bij art. 10.1 en 10.2.

3. Handelsverbod apparaten die niet voldoen aan de regels bedoeld in artikel 10.2, onder b (lid 2). Van een gewone detailhandelaar of groothandelaar, aldus de wetgever, kan niet worden verwacht, anders dan van degene die de apparatuur voor de eerste maal op de Europese markt brengt (fabrikant of importeur in de Gemeenschap), dat deze zelf nagaat of de door hem te leveren apparaten aan de (soms technisch gedetailleerde) voorschriften voldoen. Vandaar dat zijn verantwoordelijkheid voor de overeenstemming van de apparatuur wordt beperkt tot het controleren van de beschikbaarheid van de relevante documenten en het aangebracht zijn van markeringen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 403). Zie voor de relevante documenten en de aan te brengen markeringen art. 10.2, aant. 5 en 6.

4. ‘Handelsverbod’ televisietoestellen en decoders die niet voldoen aan de regels bedoeld in artikel 10.1a (lid 3). Het derde lid is ingevoegd bij Wet van 8 november 2001 (Stb. 2001, 559) houdende wijziging van de Tw in verband met (onder meer) de implementatie van Richtlijn normen televisiesignalen (95/47/EG); deze wet is in werking getreden met ingang van 1 januari 2002 (Stb. 2001, 658). Genoemde richtlijn schreef voor dat televisietoestellen en decoders slechts mogen worden verkocht, verhuurd of anderszins ter beschikking mogen worden gesteld als deze apparaten zijn voorzien van bepaalde faciliteiten en bepaalde eigenschappen bezitten. Deze eisen gelden naast de eisen die voor deze apparaten gelden krachtens art. 10.1. of 10.2. De handhaving van de krachtens art. 10.1a te stellen regels dient op gelijke wijze te worden gewaarborgd als de krachtens art. 10.1 en 10.2 te stellen regels, vandaar de toevoeging van dit derde lid (NVW II, Kamerstukken II 2000/01, 27 576, nr. 6, p. 2 en

3). De voor de onderhavige materie relevante bepalingen van – de inmiddels vervallen – Richtlijn normen en televisiesignalen 95/47/EG zijn thans opgenomen in de Universeledienstrichtlijn (bijlage A4) en zijn vooral geïmplementeerd in de Regeling breedbeeldtelevisiediensten en normen digitale consumentenapparaten (Stcrt. 2004, 92). Zie hiervoor art. 10.1a, aant. 2.

5. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder E, van dit wetsvoorstel vervalt dit artikel. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

[Regels voor handelsreclame ‘verboden’ apparaten]

Artikel 10.6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld inzake het maken van handelsreclame voor apparaten waarvan het in de handel brengen of het verhandelen op grond van artikel 10.5 is verboden.

1. Betekenis. Dit artikel is nader uitgewerkt in art. 22 BRR (bijlage C12). Bepaald is dat het verboden is handelsreclame te maken voor randapparaten of radioapparaten waarvan het in de handel brengen of het verhandelen op grond van art. 10.5 van de wet is verboden. Op grond van art. C.11.1 Besluit radio-elektrische inrichtingen (Stb. 1997, 694) gold reeds een verbod om handelsreclame te maken voor radiozendapparaten waarvan het in de handel brengen of het verhandelen op grond van de wet is verboden. Aangezien er geen reden bestaat om ten aanzien van handelsreclame voor radio-ontvangers en randapparaten anders op te treden dan ten aanzien van handelsreclame voor radiozendapparaten, is in genoemd art. 22 bovenvermeld verbod opgenomen (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 22). *Strafbaarstelling.* Overtreding van dit artikel is strafbaar gesteld (art. 19.13, aanhef en onder c, Tw (oud), jo. art. 1, onder 4°, WED). *Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474).* Krachtens art. IV, onder E, van dit wetsvoorstel vervalt dit artikel (evenals de verwijzing naar dit artikel in de WED, zie art. VIII, onder 3, van dit wetsvoorstel); de inhoud (delegatiegrondslag) komt evenwel terug in het voorgestelde art. 10.4, onderdeel c. Krachtens art. IV, onder N, van dit wetsvoorstel wordt in het nieuwe vijfde lid van art. 20.4 bepaald dat regels die berusten op art. 10.6 gelijk gesteld worden met regels die berusten op het nieuwe art. 10.4, onderdeel c. Zie art. 20.4, aant. 3; zie over dit wetsvoorstel voorts Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

§ 10.1.2 Uitzonderingsbepalingen

[Uitzonderingen]

Artikel 10.7. - 1. Het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde is niet van toepassing op het in de handel brengen of het verhandelen van apparaten, indien de belanghebbende aantoonbaar dat dit geschiedt om die apparaten:

a. naar een land buiten de Europese Economische Ruimte uit te voeren;

b. in overeenstemming te brengen met de krachtens dit hoofdstuk ten aanzien van die apparaten gestelde regels;

c. ten toon te stellen op beurzen of soortgelijke exposities;

d. te gebruiken voor experimenten.

- 2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld inzake het gebruik van apparaten voor activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder c en d.

- 3. Het bij of krachtens deze titel met betrekking tot de elektromagnetische compatibiliteit bepaalde is voorts niet van toepassing op radiozendapparaten ten behoeve van radiozendamateurs voorzover deze apparaten niet in de handel verkrijgbaar zijn.

1. Aantoonplicht belanghebbende (lid 1, aanhef). De bepalingen van het eerste lid komen overeen met de bepalingen in art. 29c en 30c Wtv op het gebied van rand-apparatuur en van de elektromagnetische compatibiliteit. Deze bepalingen geven een gehele of gedeeltelijke beperking aan het toepassingsgebied van hoofdstuk 10. Uit het oogpunt van handhaving en om misbruik te voorkomen is het gewenst om aan degenen die de activiteiten genoemd onder a tot en met d van het eerste lid uitvoeren de verplichting op te leggen om aan te tonen dat de apparaten niet voor andere markt-activiteiten worden gebruikt. In de aanhef van het eerste lid is daarmee rekening gehouden (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 404-405).

2. Uitzonderingen handelsverbod (lid 1). De activiteiten genoemd onder a tot en met d van het eerste lid hebben gemeen dat zij niet voorzien in een aflevering van de apparaten op de Europese markt, althans niet aan een eindgebruiker op deze markt. Vandaar dat het in deze uitzonderingsgevallen niet op bezwaren stuit de bepalingen van hoofdstuk 10 niet toe te passen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115, Parl. Gesch., p. 404-405). De tentoonstellingsuitzondering genoemd onder c wordt expliciet genoemd in art. 8, tweede lid, RTE-richtlijn (bijlage A7).

3. Nadere regels betreffende tentoonstellen of experimenteel gebruik van apparaten (lid 2). Ten aanzien van de onder c en d van het eerste lid genoemde activiteiten kan het gewenst zijn nadere regels te stellen, bijvoorbeeld ter voorkoming van storingen, omdat er sprake kan zijn van gebruik van de apparaten. Bij het tentoonstellen op beurzen zal er overigens enkel sprake kunnen zijn van een statisch tonen van apparatuur, zonder gebruik. Het tweede lid voorziet in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 115-116, Parl. Gesch., p. 405). Een dergelijke regeling is tot op heden niet vastgesteld.

4. Uitzonderingen voor radiozendamateurs (lid 3). Deze bepaling vloeit voort uit de EMC-richtlijn (89/336/EEG). Zelfbouwapparatuur van radiozendamateurs is daarin buiten de werkingssfeer van deze richtlijn geplaatst. Deze regeling komt er op neer dat van deze apparatuur niet mag worden verwacht dat zij aan de in de wet gestelde voorschriften voldoet, noch aan de verplichting tot certificatie of markering, voorzover het de elektrische compatibiliteit betreft. Derhalve is deze apparatuur voor de bedoelde fenomenen buiten de toepassing van het algemene deel van hoofdstuk 10 geplaatst (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 116, Parl. Gesch., p. 405). In art. 1,

vierde lid, jo. Bijlage I, onder 1, RTE-richtlijn (bijlage A7) is overigens ook een dergelijke uitzondering te vinden. Bepaald is dat de richtlijn niet van toepassing is op door radioamateurs gebruikte radioapparatuur (onder verwijzing naar art. 1, definitie 53, Radioreglement van de ITU), tenzij deze apparatuur in de handel verkrijgbaar is. Daarbij worden bouwpakketten van losse door radioamateurs te assembleren onderdelen en in de handel verkrijgbare apparatuur die door radioamateurs is omgebouwd voor eigen gebruik niet beschouwd als in de handel verkrijgbaar.

5. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens art. IV, onder E, van dit wetsvoorstel vervalt dit artikel (evenals de verwijzing naar het tweede lid van dit artikel in de WED, zie art. VIII, onder 3, van dit wetsvoorstel). De in het tweede lid neergelegde (nationale) delegatiegrondslag komt evenwel terug in het nieuwe art. 10.4 (MvT, Kamerstukken II 2003/04, 29 474, nr. 3, p. 26). Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

TITEL 10.2

Bijzondere bepalingen

§ 10.2.1. Elektromagnetische compatibiliteit

[Inleidende opmerkingen]

Algemeen. In aanvulling op het bepaalde bij of krachtens de art. 10.1 en 10.2 (zie met name art. 10.1, aant. 3) worden in deze paragraaf enkele bijzondere aspecten van elektromagnetische compatibiliteit geregeld. De wetgever verstaat onder 'elektromagnetische compatibiliteit': de eigenschap van apparaten, om op bevredigende wijze in hun elektromagnetische omgeving te kunnen functioneren zonder zelf elektromagnetische storingen te veroorzaken die ontoelaatbaar zijn voor alles wat zich in die omgeving bevindt (zie art. 1.1, aant. ~~2x?-2x?~~). Art. 10.9 biedt de basis voor het maken van uitzonderingen op hetgeen bij of krachtens hoofdstuk 10 (dus ook de art. 10.1 en 10.2) voor bepaalde categorieën van apparaten over elektromagnetische compatibiliteit is bepaald.

[Elektromagnetische compatibiliteit in bijzondere gevallen]

Artikel 10.8 — 1. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld inzake de installatie van apparaten ter voorkoming van elektromagnetische storingen in de werking van een openbaar telecommunicatienetwerk of in om veiligheidsredenen gebruikte apparaten die naar hun aard bestemd zijn voor het zenden of ontvangen van radiocommunicatiesignalen.

— 2. Indien van de ingebruikneming of het gebruik van een in dit hoofdstuk bedoeld apparaat op een bepaalde plaats problemen zijn te verwachten of bestaan in verband met de elektromagnetische compatibiliteit kan Onze Minister:

a. aan de houder van een apparaat aanwijzingen geven met betrekking tot de ingebruikneming of het gebruik van dat apparaat;

b. aan een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte op grond van hoofdstuk 3 voorschriften verbinden met betrekking tot de ingebruikneming of het gebruik van dat apparaat;

c. aan de houders van apparaten de ingebruikneming of het gebruik van die apparaten verbieden zonder voorafgaande vergunning van Onze Minister.

1. Algemeen. De door apparaten veroorzaakte storingen dienen ‘beperkt’ te blijven en apparaten dienen ‘een passend niveau’ van immuniteit te hebben. Uit de EMC-richtlijn (89/336/EEG) volgt niet dat apparaten in het geheel geen elektromagnetische storing zouden mogen veroorzaken of dat zij voor zulke storing afkomstig van andere apparaten volkomen immuun zouden moeten zijn (zie art. 10.1, aant. 3). Een en ander betekent dat zelfs als apparaten voldoen aan de essentiële beschermingseisen van art. 4 EMC-richtlijn, in concrete situaties problemen op het punt van de elektromagnetische compatibiliteit kunnen ontstaan. Het eerste lid biedt een handvat om elektromagnetische storingen in een openbaar telecommunicatienet of in de omschreven, om veiligheidsredenen gebruikte apparaten te voorkomen. Het tweede lid maakt het mogelijk maatregelen te nemen als op een bepaalde plaats problemen zijn te verwachten of bestaan in verband met de elektromagnetische compatibiliteit. Het artikel vormt de implementatie van art. 6, eerste lid, EMC-richtlijn (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 116, Parl. Gesch., p. 406). Dat blijkt niet alleen uit de toelichting, maar ook uit de gelijkens van art. 10.8 met art. 6, eerste lid, EMC-richtlijn. Volgens deze bepaling vormen de bepalingen van de deze richtlijn geen belemmering voor de toepassing van de volgende maatregelen in een lidstaat: (i) de voor één bepaalde plaats genomen maatregelen betreffende de ingebruikneming en het gebruik van het apparaat om een bestaand of te verwachten probleem in verband met de elektromagnetische compatibiliteit te verhelpen (art. 10.8, lid 2) en (ii) de maatregelen betreffende de installatie van het apparaat die zijn genomen om openbare telecommunicatienetten of om veiligheidsredenen gebruikte zend- of ontvangstations te beschermen (art. 10.8, lid 1). Voor radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur die onder de werking van de RTE-richtlijn (bijlage A7) vallen, zijn de aan de elektromagnetische compatibiliteit gestelde eisen geïncorporeerd in de RTE-richtlijn (art. 3, lid 1, onder b). Met ingang van 8 april 2000 zijn de bepalingen van de EMC-richtlijn niet langer van toepassing op apparatuur die onder het toepassingsgebied van de RTE-richtlijn valt (art. 20, lid 2, tweede volzin, RTE-richtlijn). Een uitzondering wordt gemaakt voor de beschermingseisen van art. 4 en Bijlage III alsmede voor de in art. 10, eerste en tweede lid, bedoelde overeenstemmingsbeoordelingsprocedure en Bijlage I, EMC-richtlijn. Dit betekent dat art. 6 van laatstgenoemde richtlijn niet van toepassing is op radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur (voorzover deze althans onder de werking van de RTE-richtlijn vallen; vgl. art. 1, lid 4, RTE-richtlijn). Aan art. 10.8 kan voor wat betreft die apparatuur dus eigenlijk geen toepassing meer worden gegeven. Zie voor (niet op art. 10.8 gebaseerde) maatregelen met betrekking tot apparatuur ook art. 19 BRR (bijlage C12) en art. 15 Besluit EMC 2001 (bijlage C6) (zie ook art. 10.4, aant. 1). *Strafbaarstelling.* Overtreding van art. 10.8 is een economisch delict, dat een misdrijf oplevert voorzover het opzettelijk is begaan; zie art. 1, onder 2°, jo. art. 2, eerste lid, WED.

2. Storingen openbaar telecommunicatienetwerk, of om veiligheidsredenen

gebruikte apparaten (lid 1). In de wetsgeschiedenis wordt niet toegelicht wat onder 'om veiligheidsredenen gebruikte apparaten' moet worden verstaan. Men zou hier kunnen denken aan apparaten die in nood-, spoed- en veiligheidsverkeer worden gebruikt. Aan deze bepaling is thans geen uitvoering meer gegeven. *Oud recht.* In art. 17, met name het vijfde lid, Besluit EMC (oud) (Stb. 1995, 387), dat aanvankelijk nog op grond van art. 20.4 van toepassing was gebleven onder de Tw, werd nog uitvoering gegeven aan art. 10.8.

3. Problemen met elektromagnetische compatibiliteit op één bepaalde plaats (lid 2). Voorzover deze bepaling wordt gebruikt voor apparatuur die onder de werking van de EMC-richtlijn (89/336/EEG) valt, zij erop gewezen dat de Europese Commissie in kennis zal moeten worden gesteld van de maatregelen die krachtens het tweede lid worden genomen; zie art. 6, tweede lid, EMC-richtlijn. Zoals hierboven in aant. 1 uiteengezet is, vormt het artikel de tenuitvoerlegging van art. 6 EMC-richtlijn. Naar de letter kunnen de in het tweede lid bedoelde maatregelen ook worden genomen met betrekking tot radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur die onder de werking van de RTE-richtlijn (bijlage A7) vallen. Een duidelijke basis voor de maatregelen uit het tweede lid valt echter in die richtlijn niet te vinden. De RTE-richtlijn biedt bijvoorbeeld wel de mogelijkheid van het beperken van de ingebruikneming van radioapparatuur (art. 7, lid 2) en van het treffen van vrijwaringsmaatregelen (art. 9), maar de desbetreffende bevoegdheidsvoorwaarden zijn anders geformuleerd dan in artikel 10.8, tweede lid, van de wet. Zie ook art. 10.4, aant. 1, voor de implementatie van art. 9 RTE-richtlijn. *Vergunningvoorschriften (onder b).* Genoemd wordt de mogelijkheid voorschriften te verbinden aan een vergunning (die verleend is) op grond van hoofdstuk 3: deze kunnen dus gesteld worden naast de voorschriften die krachtens art. 3.5 van de wet en art. 16 Frequentiebesluit (bijlage C17) mogelijk zijn. *Gewenst signaal.* In art. 16, aanhef en onder e, Frequentiebesluit wordt gesproken van het veroorzaken van belemmeringen in het etherverkeer en in radiozend- of ontvangapparaten door het gewenste signaal van een radiozendapparaat. Er is geen sprake van een overlap met de voorschriften die krachtens art. 10.8 kunnen worden gesteld. Dit laatste artikel dient mede ter implementatie van de EMC-richtlijn, die onder meer de storing als gevolg van het ongewenste (maar niet van het gewenste) signaal van apparaten beoogt te reguleren. Bij 'gewenst signaal' kan men denken aan de elektromagnetische straling van een radiozendapparaat op de gewenste frequentie (zie art. 10.1, aant. 3 en de daar genoemde Guide to the application of Directive 89/336/EEC, § 4.1.2, p. 12). Storing als gevolg van het gewenste signaal is daarom apart geregeld in art. 16, aanhef en onder e, Frequentiebesluit. Het gewenste signaal wordt eveneens genoemd in de facultatieve weigeringsgrond van art. 3.6, tweede lid, onder e. *Oud recht.* Art. 17, tweede lid, Besluit EMC (oud) (Stb. 1995, 387; zie aant. 2) regelde de mogelijke aanwijzingen ter voorkoming of opheffing van storing.

4. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

[Van EMC-bepalingen uitgezonderde categorieën van apparaten]

Telecommunicatiewet, art. ...

Artikel 10.9. Bij de in artikel 10.8, eerste lid, bedoelde regeling kunnen categorieën van apparaten van de toepassing van het bij en krachtens dit hoofdstuk terzake van de elektromagnetische compatibiliteit bepaalde worden uitgezonderd, indien:

a. zij geen elektromagnetische storingen kunnen veroorzaken of hun werking daardoor niet kan worden aangetast, of

b. met betrekking tot de elektromagnetische compatibiliteit van die apparaten reeds regels zijn gesteld ter uitvoering van een bindend besluit van een orgaan van de Europese Unie.

1. Apparaten die geen storing kunnen veroorzaken of waarvan de werking niet kan worden aangetast (onderdeel a). Volgens art. 2, eerste lid, EMC-richtlijn (89/336/EEG) is deze richtlijn van toepassing op apparaten die elektromagnetische storingen kunnen veroorzaken of waarvan de werking door deze storingen kan worden aangetast. Hieruit volgt dat zij niet van toepassing is op apparaten die naar hun aard geen elektromagnetische storingen kunnen veroorzaken of waarvan de werking door deze storingen niet kan worden aangetast. De in de EMC-richtlijn gegeven bepalingen over bijvoorbeeld overeenstemmingsbeoordelingsprocedures en markeringen hoeven voor dergelijke apparaten derhalve niet te gelden. Onderdeel (a) biedt de mogelijkheid die apparaten uit te zonderen van de toepassing van het bij of krachtens dit hoofdstuk terzake van de elektromagnetische compatibiliteit bepaalde. Te denken valt aan horloges of andere apparaten met een gering stoorvermogen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 116, Parl. Gesch.p. 407). Aan deze bepaling is uitvoering gegeven in art. 1 van de Regeling elektromagnetische compatibiliteit (Stcrt. 2001, 228). Volstaan wordt daar met een herhaling van de onder (a) en (b) genoemde voorwaarden uit het artikel, zij het dat voor wat betreft voorwaarde (a) wordt gepreciseerd dat het moet gaan om apparaten die 'door hun aard' geen elektromagnetische storing kunnen veroorzaken.

2. Eerder gestelde regels (onderdeel b). In dit onderdeel wordt de regelgeving die op het gebied van de elektromagnetische compatibiliteit reeds tot stand is gekomen op grond van speciale verticaal werkende productrichtlijnen geëerbiedigd (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 116, Parl. Gesch., p. 407). Hiermee wordt uitvoering gegeven aan art. 2, tweede lid, EMC-richtlijn (89/336/EEG), op grond waarvan deze richtlijn niet van toepassing is voorzover beschermingseisen voor bepaalde apparaten door bijzondere richtlijnen geharmoniseerd zijn.

3. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

§ 10.2.2. Randapparaten

[Bestemming randapparaten]

Artikel 10.10. Degene die randapparaten als bedoeld in artikel 1.1, onder hh, 1° en 3°, in de handel brengt, geeft aan of deze randapparaten al dan niet bestemd zijn voor aansluiting op een openbaar telecommunicatienetwerk.

1. Algemeen. Blijkens de toelichting dient dit artikel ter implementatie van art. 1, derde lid, eerste volzin, van de Randapparatuurrichtlijn II (91/263/EEG) en ter implementatie van art. 1, derde lid, Richtlijn Satellietgrondstations (93/97/EEG) (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 159-160, Parl. Gesch., p. 128). Beide richtlijnen zijn geconsolideerd in de Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG). Deze is inmiddels ingetrokken bij art. 20, eerste lid, RTE-richtlijn (bijlage A7). Het hier besproken artikel valt wel te herleiden tot de Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG), maar niet als zodanig tot de RTE-richtlijn. In de eerste volzin van art. 6, derde lid, RTE-richtlijn wordt van de fabrikant of de persoon die verantwoordelijk is voor het op de markt brengen van de apparatuur geëist dat hij, naast de verklaring van overeenstemming met de essentiële eisen, aan de gebruiker informatie verschaft over het gebruik waarvoor de apparatuur bestemd is. Volgens de tweede volzin moet deze informatie, wanneer het radioapparatuur betreft, voldoende zijn om uit de verpakking of uit de gebruiksaanwijzing van het apparaat te kunnen opmaken voor welke lidstaten of welk geografisch gebied binnen een lidstaat de apparatuur is bedoeld en moet de gebruiker door het op het apparaat aangebrachte merkteken als bedoeld in Bijlage VII, punt 5, RTE-richtlijn worden geattendeerd op de beperkingen of eisen aangaande de machtigingen tot het gebruik van de radioapparatuur in bepaalde lidstaten. Volgens de derde volzin moet, wanneer het telecommunicatie-eindapparatuur betreft, uit deze informatie kunnen worden opgemaakt voor aansluiting op welke interfaces van het openbare telecommunicatienet de apparatuur bedoeld is. *Strafbaarstelling*. Overtreding van art. 10.10 is een economisch delict, dat in strafrechtelijke zin een overtreding oplevert; zie art. 1, onder 4°, jo. art. 2, vierde lid, WED.

2. Implementatie. Het artikel bevat een implementatie van de vervallen Randapparatuurrichtlijn III (98/13/EG). Het is onzeker of dit artikel een juiste implementatie is van art. 6, derde lid, RTE-richtlijn (bijlage A7). De RTE-richtlijn eist informatie over het gebruik waarvoor de apparatuur is bestemd en niet slechts of zij is bestemd voor aansluiting op een openbaar telecommunicatienetwerk; de verplichting tot het geven van deze informatie geldt bovendien ook voor radioapparatuur, terwijl art. 10.10 zich beperkt tot randapparaten als bedoeld in art. 1.1, onder hh, eerste en derde onderdeel, van de wet. Art. 6, derde lid, RTE-richtlijn is voorts geïmplementeerd in art. 14, eerste lid, BRR (bijlage C12). Dit besluit is onder andere gebaseerd op de art. 10.1 en 10.2 Tw. Onduidelijk is of het artikel nog zelfstandige betekenis heeft. Met de inwerkingtreding op 1 januari 2002 van de wet van 8 november 2001 tot wijziging van de Telecommunicatiewet (Stb. 2001, 658) is dit artikel niet komen te vervallen, terwijl het oude art. 10.13 en art. 10.14 wel zijn ingetrokken met als reden dat de Randapparatuurrichtlijn III is vervallen (MvT, Kamerstukken II 2001/02, 27 576, nr. 3, blz. 7).

3. Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474). Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

Telecommunicatiewet, art. ...

[Eisen van vakbekwaamheid]

Artikel 10.11. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld betreffende de eisen van vakbekwaamheid waaraan moet worden voldaan voor het beroeps- of bedrijfsmatig aanleggen en onderhouden van randapparaten.

Betekenis. Volgens de toelichting kan toepassing van deze bepaling noodzakelijk zijn omdat de goede samenwerking van de randapparatuur met een openbaar netwerk in sommige gevallen afhankelijk kan zijn van deskundigheid bij installatie en onderhoud (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 116, Parl. Gesch., p. 116). *Uitvoeringsregelgeving*. In art. 20 BRR (bijlage C12) wordt de bevoegdheid tot het stellen van regels doorgedelegeerd aan de minister. Van deze bevoegdheid is geen gebruik gemaakt in de Regeling randapparaten en radioapparaten (Stcrt. 2000, 90, laatstelijk gewijzigd Stcrt. 2004, 92). *Strafbaarstelling*. Overtreding van (de regels gesteld bij of krachtens) art. 10.11 is een economisch delict, dat in strafrechtelijke zin een overtreding oplevert; zie art. 1, onder 4°, jo. art. 2, vierde lid, WED. *Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474)*. Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

[Aansluiten op openbaar telecommunicatienetwerk]

Artikel 10.12. Het is verboden randapparaten aan te sluiten of aangesloten te houden op een openbaar telecommunicatienetwerk die niet voldoen aan de krachtens artikel 10.2 gestelde regels met betrekking tot het aanbrengen van markeringen.

Betekenis. Uit deze bepaling volgt dat degene die randapparaten aansluit of aangesloten houdt op een openbaar telecommunicatienetwerk, zich er slechts van hoeft te vergewissen of voldaan is aan de krachtens art. 10.2 gestelde regels met betrekking tot markeringen. Hij hoeft dus niet na te gaan of de randapparaten voldoen aan het overige krachtens de art. 10.1 en 10.2 gestelde (zie art. 10.5, aant. 3). In dit verband zij wel gewezen op de art. 17 en 18 BRR (bijlage C12), die de aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk het recht geven randapparaten in bepaalde gevallen niet aan te sluiten, af te sluiten of buiten gebruik te stellen (zie ook art. 7, leden 4-5, RTE-richtlijn (bijlage A7)); zie verder art. 10.13. *Strafbaarstelling*. Overtreding van art. 10.12 is een economisch delict, dat in strafrechtelijke zin een overtreding oplevert; zie art. 1, onder 4°, jo. art. 2, vierde lid, WED. *Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474)*. Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

[Regels voor aansluiting op openbare telecommunicatienetwerken]

Artikel 10.13. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld inzake het aansluiten op openbare telecommunicatienetwerken van randapparaten die voldoen aan de bij of krachtens artikel 10.1 gestelde regels, alsmede het afsluiten of buiten gebruik stellen van die apparaten.

Betekenis. Deze bepaling is ingevoegd bij de Wet implementatie Europees regelgevingskader voor de elektronische communicatiesector 2002 (Stb 2004, 189). Blijkens de toelichting in de NvW (Kamerstukken II, 2002-2003, 28 851, nr. 13, p. 19) dient zij ter uitvoering van de art. 4, tweede lid, en art. 7, derde tot en met vijfde lid, RTE-richtlijn (bijlage A7). Aan art. 10.13 is uitvoering gegeven in het BRR (bijlage C12), dat ingevolge art. XIX van de genoemde implementatiewet mede op art. 10.13 van de wet is gaan berusten. Volgens art. 15, eerste lid, BBR dient een aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk onder andere het college informatie te verschaffen over de technische specificaties van de netwerkaansluitpunten; wat dit onderdeel betreft en ook overigens vormt art. 15 BRR de tenuitvoerlegging van art. 4, tweede lid, RTE-richtlijn. Door te spreken van netwerkaansluitpunten is de strekking van art. 15 BRR overigens wel beperkter dan die van art. 4, tweede lid, RTE-richtlijn, omdat daar wordt gesproken van 'interfaces'. Hieronder vallen blijkens art. 2, aanhef en onder e, RTE-richtlijn behalve netwerkaansluitpunten ook etherinterfaces (zie voor de definitie van netwerkaansluitpunt art. 1.1, aanhef en onder k). Volgens art. 16 BRR zorgt de aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk ervoor dat randapparaten die voldoen aan de voorschriften, bedoeld in art. 6 BRR, op daartoe geschikte netwerkaansluitpunten kunnen worden aangesloten; zie art. 7, derde lid, RTE-richtlijn. Art. 17 en 18 BRR geven de aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk het recht randapparaten in bepaalde gevallen niet aan te sluiten, af te sluiten of buiten gebruik te stellen; zie art. 7, vierde en vijfde lid, RTE-richtlijn. *Wetsvoorstel totstandkoming en implementatie EG-besluiten telecommunicatie (29 474)*. Krachtens dit wetsvoorstel vervalt dit artikel met het oog op de daarbij in het voorgestelde artikel 10.1 opgenomen algemene delegatiegrondslag. Zie over dit wetsvoorstel Inl. opm. bij dit hoofdstuk, aant. 4.

Artikel 10.14. — Vervallen

Inwerkingtreding. Dit artikel is nooit in werking getreden (art. 1, onder e, Besluit inwerkingtreding Telecommunicatiewet (Stb. 1998, 664)) en is komen te vervallen met de inwerkingtreding op 1 januari 2002 van de wet van 8 november 2001 tot wijziging van de Telecommunicatiewet (Stb. 2001, 658). Zie ook art. 10.10, aant. 2. De bepaling wordt merkwaardigerwijs nog wel genoemd in art. 1, onder 4°, WED.

§ 10.2.3. Radiozendapparaten

[Inleidende opmerkingen]

Algemeen. Onder de Wtv werd het spectrumgebruik gereguleerd door het verlenen

Telecommunicatiewet, art. ...

van machtigingen voor zendingrichtingen (in de terminologie van de huidige wet: radiozendapparaten). Zie hoofdstuk 3, inl. opm., aant. 2. Sinds de inwerkingtreding van de Tw bestaat de vergunning voor het gebruik van frequentieruimte. Er is echter niet radicaal met het verleden gebroken: in paragraaf 10.2.3 zijn nog steeds regels te vinden voor bijvoorbeeld het aanleggen en gebruiken van radiozendapparaten. In art. 10.17 is zelfs voor een bijzonder geval nog een vergunningvereiste te vinden voor het aanleggen van radiozendapparaten. Niet overal is in deze paragraaf overigens de relatie met de vergunning voor het gebruik van frequentieruimte goed doordacht (zie bijv. art. 10.16, aant. 3, onder c en d).

[Gelijkstelling radiozendapparaten]

Artikel 10.15. Voor de toepassing van deze paragraaf worden met radiozendapparaten gelijkgesteld:

a. elke samenvoeging van onderdelen, geschikt om daarmee een radiozendapparaat dan wel ingevolge het bepaalde onder b daarmee gelijkgesteld apparaat te vormen;

b. de bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven elektrische of elektronische apparaten die geschikt zijn om door gebruik tezamen met radiozendapparaat een radiozendapparaat te vormen met andere technische eigenschappen.

1. Algemeen. Anders dan het begrip ‘radio-elektrische zendingrichting’ in de Wtv is het daarmee overeenkomende ‘radiozendapparaat’ in de begripsbepalingen van de wet gedefinieerd. Het hier besproken artikel strekt ertoe dit begrip voor de bepalingen van §10.2.3 van de wet uit te breiden. De uitbreiding van het begrip ‘radiozendapparaten’ in art. 10.15 is dus met name van belang voor het in art. 10.16, eerste lid, vervatte verbod tot het aanleggen, het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben en het gebruik van radiozendapparaten zonder dat een vergunning krachtens hoofdstuk 3 van de wet is verleend. Er is niet aangesloten bij de RTE-richtlijn (bijlage A7). In art. 2, onder c, RTE-richtlijn is het begrip radioapparatuur gedefinieerd als ‘een product of een relevant onderdeel daarvan dat geschikt is voor telecommunicatie door uitzending en/of ontvangst van radiogolven waarbij gebruik wordt gemaakt van het aan aarde/ruimtecommunicatie toegewezen spectrum’. In deze definitie zijn zowel radiozend- als radio-ontvangapparaten vervat. Aansluiting bij deze definitie is van belang omdat de RTE-richtlijn uitputtend beoogt te regelen welke eisen lidstaten aan (het op de markt brengen en het in gebruik nemen van) apparatuur, radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur mogen stellen (zie art. 10.16, aant. 2).

2. Samenvoeging van onderdelen (onderdeel a). In onderdeel a gaat het kennelijk om de samenvoeging van onderdelen die op zichzelf niet is te bestempelen als radiozendapparaat, maar wel geschikt is ‘om daarmee’ een radiozendapparaat (of een apparaat dat met een daarmee krachtens het bepaalde in onder b gelijk is gesteld) te vormen. Uit de parlementaire geschiedenis bij art. 16 Wtv en HR 21 oktober 1975, NJ 1976, 119, blijkt dat men bijvoorbeeld moet denken aan radiozendapparaten of daarmee gelijkgestelde apparaten waar enkele onderdelen uit zijn genomen (in het genoemde arrest waren bijv. de oscillatoren en stuurtrappen verwijderd), zodat zij niet meer voor onmiddellijk gebruik gereed zijn, maar dat wel gemakkelijk kunnen worden

gemaakt. Aannemelijk is dat het moet gaan om de samenvoeging van een substantieel aantal belangrijke onderdelen, die tezamen al bijna een radiozendapparaat of daarmee gelijkgesteld apparaat vormen.

3. Uitvoeringsregelgeving (onderdeel b). Aan onderdeel b is uitvoering gegeven in art. 23 BRR (bijlage C12). Volgens deze bepaling worden voor de toepassing van § 10.2.3 van de wet met radiozendapparaten gelijkgesteld radiofrequentvermogensversterkers die geschikt zijn voor gebruik tezamen met radiozendapparaten alsmede andere elektrische of elektronische apparaten die geschikt zijn om het radiofrequent signaal van radiozendapparaten te wijzigen. In de toelichting wordt slechts opgemerkt dat dit artikel ongewijzigd is overgenomen uit het oude Besluit radio-elektrische inrichtingen (NvT BRR, Stb. 2000, 143, p. 22). Gedoeld wordt op art. A.3.1 van dat besluit. Volgens de toelichting bij het oude besluit (Stb. 1988, 520) omvat de gekozen formulering inrichtingen die tezamen met zendinginrichtingen invloed kunnen hebben op het radiofrequent signaal en daardoor de orde in de ether verstoren. Naast radiofrequentvermogensversterkers, zo vervolgt de toelichting, vallen hier bijvoorbeeld onder de zogenaamde transverters voor het wijzigen van de frequentie waarop de uitzending plaatsvindt alsmede converters voor het wijzigen van de klasse van uitzendingen. Volgens de toelichting vallen onder de gekozen formulering niet apparaten die het radiofrequent signaal kunnen wijzigen, maar die door hun technische constructie niet zonder meer geschikt zijn om tezamen met een zendinginrichting te worden gebruikt. In de toelichting wordt tot slot vermeld dat dat met name het geval is bij radiofrequentvermogensversterkers voor industriële, wetenschappelijke en medische toepassingen die zodanig zijn ingericht dat deze niet op eenvoudige wijze kunnen worden aangesloten op een zendinginrichting.

4. Oud recht. Dit artikel komt grotendeels overeen met art. 16 Wtv, dat voor de toepassing van hoofdstuk III, paragraaf 2, en art. 26 van die wet een uitbreiding gaf van het begrip radio-elektrische inrichtingen. Blijkens de toelichting bij dit artikel werd beoogd aan te sluiten op de jurisprudentie; genoemd werd hier HR 21 oktober 1975, NJ 1976, 119, waarin een zender waaruit een belangrijk onderdeel was weggenomen, zodat deze inrichting niet meer direct geschikt was voor het doen van uitzendingen, opgevat werd als een radio-elektrische inrichting (MvA I, Kamerstukken 1987/88, 20 369, nr. 226, p. 8).

[Aanleg en gebruik radiozendapparaten]

Artikel 10.16. — 1. Het aanleggen, het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben, of het gebruik van radiozendapparaten is slechts toegestaan indien voor het gebruik ervan aan de houder van die radiozendapparaten op grond van hoofdstuk 3 een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte is verleend.

— 2. In afwijking van het eerste lid is het aanleggen, het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben, of het gebruik van radiozendapparaten zonder dat aan de houder een vergunning is verleend voor het gebruik van frequentieruimte, toegestaan, indien:

a. krachtens hoofdstuk 3 geen vergunning is vereist voor het gebruik van frequentieruimte;

b. de houder van het radiozendapparaat met de houder van een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte een overeenkomst heeft gesloten voor de aanleg en het instandhouden van een radiozendapparaat ten behoeve van het verzorgen van diensten van de opdrachtgever waarbij gebruik wordt gemaakt van de aan de opdrachtgever toegewezen frequentieruimte;

c. deze apparaten worden gebruikt aan boord van andere dan Nederlandse schepen of luchtvaartuigen en daarvoor een vergunning is afgegeven in overeenstemming met het Internationaal Telecommunicatieverdrag, of

d. deze apparaten worden gebruikt door niet-ingezetenen van Nederland die tijdelijk hier te lande verblijven en daartoe voor Nederland bindende afspraken zijn gemaakt.

1. Algemeen. In art. 17 Wtv was bepaald: 'Het is anders dan krachtens de concessie verboden radio-elektrische zendingen aan te leggen, aanwezig te hebben of te gebruiken, tenzij met machtiging van Onze Minister'. In de wet wordt geen vergunning meer geëist voor het aanleggen, aanwezig hebben of gebruiken van radio-elektrische zendingen, maar wel voor het gebruik van frequentieruimte (art. 3.3, lid 1). In de bepaling van art. 10.16 behoren 'voor het gebruik ervan' en 'voor gebruik van frequentieruimte' bij 'een vergunning'. Men leze derhalve: '(...) indien aan de houder van die radiozendapparaten op grond van hoofdstuk 3 een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte en voor het gebruik van die radiozendapparaten is verleend'. Zo gelezen impliceert de wet dat de vergunning krachtens hoofdstuk 3 niet alleen bepalingen geeft over de te gebruiken frequentieruimte, maar tevens over de te gebruiken radiozendapparaten (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 117, Parl. Gesch., p. 411; art. 3.5 Tw en art. 16, onder b, Frequentiebesluit (bijlage C17)). Het hier besproken artikel voegt daaraan toe dat zonder vergunning krachtens hoofdstuk 3 het aanleggen, het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben en het gebruik van radiozendapparaten niet zijn toegestaan, en voorts dat de persoon met een vergunning de radiozendapparaten zelf moet aanleggen, geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig moet hebben en moet gebruiken, behoudens de uitzonderingen van het tweede lid. Het aanwezig hebben van radiozendapparaten zonder dat deze geheel of gedeeltelijk aangelegd zijn, wordt in art. 10.16 overigens niet verboden.

2. Aanleggen, geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben, gebruik (lid 1). Anders dan in art. 17 Wtv werd in art. 10.16, eerste lid, zoals dat luidde tot de inwerkingtreding op 1 januari 2002 van de wet van 8 november 2001 tot wijziging van de Telecommunicatiewet (Stb. 2001, 658) niet meer gesproken van de aanwezigheid van radiozendapparaten. Dit begrip had tot de derde NvW 1998 in het voorstel van de wet gestaan, maar werd in die NvW verwijderd om het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met (toen nog) het ontwerp van de RTE-richtlijn (bijlage A7). Op grond van deze richtlijn zouden volgens de toelichting op die wijziging voor de aanwezigheid van radiozendapparaten niet langer vergunningen mogen worden geëist, omdat dat tot een belemmering van het vrije verkeer van goederen kon leiden; voor de aanleg en het gebruik zou het vergunningvereiste blijven gelden (toel. Derde NvW, Kamerstukken II 1997/98, 25 533, nr. 19, p. 3, Parl. Gesch., p. 412). Met de inwerkingtreding van de genoemde wet van 8 november 2001 is weliswaar het oude begrip aanwezigheid uit de Wtv niet teruggekeerd, maar is wel het element 'het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben' in art. 10.16 gekomen. '*Aangelegd*

aanwezig hebben'. Het begrip 'aangelegd aanwezig hebben' dient volgens de toelichting ruim te worden geïnterpreteerd (MvT, Kamerstukken II 2000/01, 27 576, nr. 3, p. 7). Hiervan zal alleen dan geen sprake zijn indien het apparaat in verpakte toestand aanwezig is of uit andere omstandigheden blijkt of kan worden aangetoond dat de intentie van gebruik niet aanwezig is, aldus de toelichting. Deze verruiming zal de handhaving ten goede komen: thans kan een opsporingsambtenaar ook ingrijpen als hij op een bepaalde locatie radiozendapparatuur 'geheel of gedeeltelijk aangelegd' aantreft en voor het gebruik van frequentieruimte (vanaf die locatie) geen vergunning krachtens hoofdstuk 3 is verleend. De toelichting besteedt echter geen aandacht aan de vraag of het wetsvoorstel op dit punt binnen de door de RTE-richtlijn gestelde grenzen blijft. Daarbij zijn namelijk wel vraagtekens te plaatsen. Volgens art. 8, eerste lid, RTE-richtlijn mogen de lidstaten het op de markt brengen en het in gebruik nemen op hun grondgebied van apparatuur die is voorzien van het in Bijlage VII beschreven CE-markering (dat aangeeft dat de apparatuur voldoet aan alle bepalingen van deze richtlijn, met inbegrip van de in hoofdstuk II beschreven overeenstemmingsbeoordelingsprocedures) niet verbieden, beperken of verhinderen, een en ander onverlet art. 6, vierde lid, art. 7, tweede lid en art. 9, vijfde lid. In art. 7, tweede lid, RTE-richtlijn is bepaald dat (ongeacht lid 1 en onverminderd de voorwaarden voor de toekenning van vergunningen voor het conform het Gemeenschapsrecht verstrekken van de betrokken dienst) de lidstaten de ingebruikneming van radioapparatuur uitsluitend kunnen beperken om redenen die verband houden met het efficiënt en passend gebruik van het radiospectrum, met het voorkomen van schadelijke interferentie, of met aangelegenheden op het gebied van de volksgezondheid. In deze bepalingen wordt dus niet gesproken over het beperken van het aanleggen of van het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben van radiozendapparatuur. Maar kennelijk moet men het beperken van 'het aanleggen' en 'het geheel of gedeeltelijk aangelegd aanwezig hebben' dus zien als het beperken van de ingebruikneming in de zin van art. 7, tweede lid, RTE-richtlijn. *Strafbaarstelling*. Overtreding van art. 10.16, eerste lid, is een economisch delict, dat een misdrijf oplevert voorzover het opzettelijk is begaan; zie art. 1, onder 1°, jo. art. 2, eerste lid, WED.

3. Uitzonderingen (lid 2). a) Geen vergunning vereist krachtens hoofdstuk 3 (onder a). Als geen vergunning is vereist krachtens hoofdstuk 3, geldt het eerste lid van art. 10.16 op grond van het tweede lid, onder a, niet. Vrijstellingen van het vergunningvereiste worden geregeld krachtens art. 3.4. Dit artikel laat de mogelijkheid open dat het gebruik van een bepaalde frequentie niet zonder meer vergunningvrij wordt gemaakt, maar bijvoorbeeld onder de voorwaarde dat op die frequentie bepaalde apparatuur met bepaalde maximale vermogens wordt gebruikt. Alsdan geldt de hier besproken uitzondering uiteraard slechts voorzover aan zo'n voorwaarde wordt voldaan. **b) Overeenkomst tussen houder radiozendapparaat en houder frequentievergunning (onder b).** Er wordt een uitzondering gemaakt op de hoofdregel dat alleen de houder van een vergunning krachtens hoofdstuk 3 de in de vergunning genoemde radiozendapparatuur mag aanleggen, (gedeeltelijk) aangelegd aanwezig mag hebben en gebruiken. De uitzondering geldt indien de vergunninghouder en de houder van de radiozendapparaten de in deze bepaling genoemde overeenkomst hebben gesloten. **c) Nederlandse schepen of luchtvaartuigen (onder c).** Deze uitzondering is overgenomen uit art. 20 Wtv. In de Wtv had de toepasselijkheid van de uitzondering van dat artikel tot gevolg dat in het geheel geen machtiging meer was

Telecommunicatiewet, art. ...

vereist; in de wet brengt de toepasselijkheid van een van de uitzonderingen onder c en d slechts mee dat het art. 10.16, eerste lid, niet geldt; niet met zoveel woorden is bepaald dat geen vergunning op grond van art. 3.3, eerste lid, meer is vereist. Wanneer het eerste lid van art. 10.16 niet geldt, zijn de aanleg, het (gedeeltelijk) aangelegd aanwezig hebben en het gebruik van radiozendapparaten toegestaan; radiozendapparaten kunnen logischerwijze niet gebruikt worden zonder frequentieruimte te gebruiken. Kennelijk moet men de bepaling zo lezen dat bij toepasselijkheid van deze uitzondering geen vergunning voor het gebruik van frequentieruimte krachtens hoofdstuk 3 nodig is. **d) Tijdelijk verblijf in Nederland (onder d).** De uitzondering onder d heeft betrekking op andere internationale afspraken dan die welke voor schepen en luchtvaartuigen tot vrijstelling moeten leiden. Volgens de toelichting op de NvW 1998 wordt met dit onderdeel voorzien in een 'vrijstelling van vergunning voor frequentieruimte' (Toel. NvW, Kamerstukken II 1997/98, 25 533, nr. 6, p. 20, Parl. Gesch., p. 412). Net als onderdeel c moet men de bepaling kennelijk zo lezen dat bij toepasselijkheid van deze uitzondering geen vergunning voor het gebruik van frequentieruimte krachtens hoofdstuk 3 nodig is.

[Vergunning aanleg radiozendapparaten]

Artikel 10.17. — 1. Onze Minister kan, in afwijking van artikel 10.16, eerste lid, een vergunning verlenen voor het aanleggen van radiozendapparaten zonder dat aan de houder een vergunning is verleend voor gebruik van frequentieruimte. Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend. Aan een vergunning kunnen voorschriften worden verbonden.

— 2. De vergunning kan worden geweigerd, indien:

- a. ernstig vermoeden bestaat dat de vergunning zal worden misbruikt;
- b. een eerder verleende vergunning is ingetrokken wegens overtreding van de bij of krachtens deze wet gestelde regels dan wel van de aan de vergunning verbonden voorschriften;
- c. de aanvraag niet voldoet aan de daarvoor bij of krachtens deze wet gestelde regels, of
- d. de aanvrager naar het oordeel van Onze Minister geen gerechtvaardigd belang heeft bij verlening van de vergunning.

— 3. De vergunning kan worden ingetrokken, indien:

- a. de houder van de vergunning de bij of krachtens deze wet gestelde regels dan wel de aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen niet nakomt, of
- b. de gronden waarop de vergunning is verleend zijn vervallen.

1. Algemeen. Het enkele aanwezig hebben van radiozendapparatuur is in beginsel toegestaan (zie art. 10.16, aant. 1; en art. 10.5, voor de eisen aan het in de handel brengen en verhandelen). *Strafbaarstelling.* Overtreding van art. 10.17 is een economisch delict, dat een misdrijf oplevert voorzover het opzettelijk is begaan; zie art. 1, onder 2°, jo. art. 2, eerste lid, WED. *Oud recht.* Onder de Wtv was de aanwezigheid van radiozendapparatuur niet vrij. Het was niettemin mogelijk een machtiging te verkrijgen voor het aanwezig hebben of voor het aanwezig hebben en aanleggen van radiozendapparaten, zonder deze te mogen gebruiken. Handelaars, die zelf geen gebruik wilden maken van radiozendapparaten, maar deze slechts wilden

verhandelen, konden bijvoorbeeld een zogenoemde ondernemersmachtiging krijgen voor het aanwezig hebben van radiozendapparaten (art. D.1.3 van het vervallen Besluit radio-elektrische inrichtingen, Stb. 1998, 520). Uit art. 2, eerste lid, van de vervallen Ondernemersregeling zendinrichtingen (Stcrt. 1998, 254) blijkt dat de aan ondernemers verleende machtigingen tevens de installatie (het 'aanleggen') van zendinrichtingen bestreken.

2. Vergunning voor aanleggen (lid 1). In het eerste lid wordt mogelijk gemaakt dat een vergunning wordt verleend voor het aanleggen van radiozendapparaten zonder dat de houder van die apparaten een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte krachtens hoofdstuk 3 van de wet heeft. Deze bepaling is bijvoorbeeld wenselijk voor het geval dat een houder van een apparaat (tijdelijk) geen overeenkomst heeft met een vergunninghouder voor het gebruik van frequentieruimte, of voor het aanleggen van verzamelingen (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 118, Parl. Gesch., p. 413). De vergunning kan onder beperkingen worden verleend en er kunnen voorschriften aan worden verbonden. Er worden geen grenzen aan deze bevoegdheid geformuleerd. Aannemelijk is dat het om dezelfde voorschriften en beperkingen gaat als die welke krachtens hoofdstuk 3 aan een vergunning kunnen worden verbonden. In de praktijk lijkt overigens van de bevoegdheid tot het verlenen van vergunningen krachtens het eerste lid weinig gebruik gemaakt te worden.

3. Weigeringsgronden (lid 2). **a) Vermoeden van misbruik (onder a).** Als het ernstige vermoeden bestaat dat de vergunning zal worden misbruikt, wordt zij niet afgegeven. Gedacht moet worden aan het ernstige vermoeden dat de radiozendapparaten niet alleen aangelegd, maar ook gebruikt zullen worden. **b) Intrekking eerdere vergunning (onder b).** Als een eerder verleende vergunning is ingetrokken wegens overtreding van regels of voorschriften kan een vergunning worden geweigerd. Hier kan gedacht worden zowel aan vergunningen die eerder krachtens dit artikel zijn verleend en ingetrokken, als aan vergunningen die eerder krachtens art. 3.3, eerste lid, zijn verleend en ingetrokken. **c) Aanvraag voldoet niet (onder c).** Als de aanvraag niet voldoet aan bij of krachtens de wet gestelde regels, kan de vergunning worden geweigerd. Het is niet duidelijk om welke regels het hier gaat. Voor het doen van aanvragen gelden uiteraard in ieder geval de algemene regels van de Awb. **d) Geen gerechtvaardigd belang (onder d).** Als de aanvrager naar het oordeel van de minister geen gerechtvaardigd belang heeft bij de verlening kan de vergunning worden geweigerd. In de wetsgeschiedenis wordt dit onderdeel niet toegelicht. Wellicht valt te denken aan de omstandigheid dat in het geheel geen uitzicht bestaat op een overeenkomst met een houder van een vergunning voor het gebruik van frequentieruimte (vgl. art. 10.16, lid 2, onder b); de aanvrager van een vergunning krachtens art. 10.17, eerste lid, heeft dan geen gerechtvaardigd belang bij het kunnen aanleggen van radiozendapparaten.

4. Intrekkingsgronden (lid 3). De vergunning kan in twee gevallen ingetrokken worden. Allereerst kan de vergunning ingetrokken worden als de houder van de vergunning de bij of krachtens de wet gestelde regels of de aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen niet nakomt. Deze intrekkingsgrond is vergelijkbaar met die van art. 3.7, tweede lid, onder b. Verder kan de vergunning worden ingetrokken als de gronden waarop de vergunning is verleend zijn vervallen.

Telecommunicatiewet, art. ...

Dit onderdeel is de pendant van art. 3.7, tweede lid, onder e (zie art. 3.7, aant. 1).

[Eisen van vakbekwaamheid]

Artikel 10.18. Artikel 10.11 is van overeenkomstige toepassing op radiozendapparaten.

Betekenis. In de toelichting wordt overwogen dat teneinde storingen te voorkomen het ook voor radiozendapparaten gewenst kan zijn dat zij alleen door deskundigen worden geïnstalleerd en onderhouden (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, Parl. Gesch., p. 413-414). Aan dit artikel is geen uitvoering gegeven (zie aant. bij art. 10.11) In art. 20 BRR (bijlage C12) worden de radiozendapparaten in het geheel niet genoemd. *Strafbaarstelling*. Overtreding van (de regels gesteld bij of krachtens) art. 10.18 is een economisch delict, dat in strafrechtelijke zin een overtreding oplevert; zie art. 1, onder 4°, jo. art. 2, vierde lid, WED.

[Verbod radiozendapparatuur voor programma's op schepen of luchtvaartuigen]

Artikel 10.19. — 1. Het is verboden:

a. een radiozendapparaat te gebruiken om aan boord van een schip of luchtvaartuig buiten elk nationaal gebied programma's uit te zenden;

b. een radiozendapparaat, bestemd voor een gebruik als onder a bedoeld, te exploiteren;

c. een radiozendapparaat ter beschikking te stellen of aan te leggen in de wetenschap, dat het is bestemd voor een gebruik als bedoeld onder a;

d. een schip of luchtvaartuig ter beschikking te stellen in de wetenschap, dat dit is bestemd om aan boord daarvan uitzendingen te doen als onder a bedoeld.

—2. Het is verboden aan overtreding van een der in het eerste lid bedoelde verboden opzettelijk mee te werken door daarbij behulpzaam te zijn dan wel daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen te verschaffen. Als handelingen van medewerking worden in elk geval beschouwd:

a. het ter beschikking stellen van materiaal ten behoeve van het schip of luchtvaartuig dan wel van het radiozendapparaat;

b. het onderhouden of herstellen van het schip of luchtvaartuig dan wel van het radiozendapparaat;

c. het bevoorraden van het schip of luchtvaartuig;

d. het vervoeren van personen of goederen naar of van het schip of luchtvaartuig dan wel het ter beschikking stellen van middelen tot dat vervoer;

e. het vervaardigen van programma's of onderdelen daarvan, bestemd om te worden uitgezonden,

f. het geven van opdrachten tot het uitzenden van programma's of onderdelen daarvan dan wel het verlenen van bemiddeling bij het verkrijgen van zodanige opdrachten.

— 3. Het tweede lid blijft buiten toepassing, indien de aldaar bedoelde handelingen worden verricht teneinde in geval van nood het schip of luchtvaartuig bij te staan of mensenlevens te beschermen.

— 4. Onder schip of luchtvaartuig wordt in dit artikel mede begrepen elk

ander drijvend of door de lucht gedragen voorwerp.

1. Algemeen. Dit artikel dient ter uitvoering van de op 22 januari 1965 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Overeenkomst ter voorkoming van radio-omroep of televisie-uitzendingen door stations buiten nationaal gebied (Trb. 1965, 92) en komt overeen met het oude art. 27 Wtv (MvT, Kamerstukken II 1996/97, 25 533, nr. 3, p. 118, Parl. Gesch., p. 415). Het inzetten van zendschepen, zoals destijds dat van Veronica, kan met deze bepaling bestreden worden (NV II, Kamerstukken II 1997/98, 25 533, nr. 5, p. 113, Parl. Gesch., p. 415).

2. Verbodsbepalingen (lid 1, onder a-d). In het eerste lid worden vier verboden gegeven. (i) Bij het verbod een radiozendapparaat te gebruiken om aan boord van een schip of luchtvaartuig buiten elk nationaal gebied programma's uit te zenden moet gedacht worden aan uitzendingen op of boven het continentale plat. Binnen het nationale gebied van Nederland geldt de gewone vergunningplicht voor het gebruik van frequentieruimte krachtens hoofdstuk 3 Tw. (ii) Niet alleen het zelf gebruiken van radiozendapparaten op de beschreven wijze, maar ook het exploiteren van radiozendapparaten is verboden. (iii) De bijzondere vorm van hulp bestaande uit het ter beschikking stellen of aanleggen van een radiozendapparaat in de wetenschap dat het is bestemd voor gebruik als bedoeld onder a, is verboden. Een ruimer geformuleerd verbod op het helpen bij die overtreding staat in het tweede lid. (iv) Het is verboden een schip of luchtvaartuig ter beschikking te stellen in de wetenschap dat dit is bestemd om aan boord daarvan uitzendingen te doen als onder a bedoeld. Denkbaar is dat niet altijd valt vast te stellen wie het verbod onder a overtreedt. Door dit onderdeel wordt bereikt dat in ieder geval ook degene die een schip of luchtvaartuig ter beschikking stelt in de wetenschap dat dit is bestemd om aan boord daarvan uitzendingen te doen als onder a bedoeld, strafbaar is. *Strafbaarstelling*. Overtreding van het eerste lid is een economisch delict, dat een misdrijf oplevert voorzover het opzettelijk is begaan; zie art. 1, onder 1°, jo. art. 2, eerste lid, WED.

3. Verbod opzettelijk meewerken aan of behulpzaam zijn bij overtreding van verboden eerste lid (lid 2). In dit lid worden verschillende vormen van hulp bij het plegen van de in het eerste lid gegeven verboden beschreven en verboden. Het tweede lid wordt overigens anders dan het eerste lid niet in de WED genoemd (zie aant. 2). De in de onderdelen a tot en met f omschreven handelingen zijn gelet op de redactie ('worden in elk geval beschouwd') slechts als voorbeeld bedoeld. De hoofdregel is dat het verboden is aan overtreding van een van de in het eerste lid bedoelde verboden opzettelijk mee te werken door daarbij behulpzaam te zijn dan wel daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen te verschaffen.

4. Uitzondering op verbod van tweede lid (lid 3). Volgens dit lid blijft het tweede lid buiten toepassing indien de aldaar bedoelde handelingen worden verricht teneinde in geval van nood het schip of luchtvaartuig bij te staan of mensenlevens te beschermen. Dit betekent dat een schip waarvandaan illegaal in de zin van het eerste lid wordt gezonden, bijvoorbeeld wél bevoorraad mag worden (art. 10.19, tweede lid, onder c) als mensenlevens in gevaar zijn.

5. Gelijktelling met schepen en luchtvaartuigen (lid 5). Met schip of

Telecommunicatiewet, art. ...

luchtvaartuig wordt in het vijfde lid gelijkgesteld elk ander drijvend of door lucht gedragen voorwerp. Dit lid voorkomt ontduiking van de verbodsbepalingen van dit artikel door bijvoorbeeld te gaan zenden vanaf drijvende pontons of wat men maar kan verzinnen wat niet direct onder het begrip schip of luchtvaartuig valt.